

- NACRT -
LOKALNA RAZVOJNA STRATEGIJA

LAG Međimurski doli i bregi

Ožujak 2013.

1. ZNAČAJKE PODRUČJA OBUHVAĆENOG LAG-OM

1.1. Opće zemljopisne značajke područja

1.1.1. Površina i granice područja

LAG Međimurski doli i bregi nalazi se u Međimurskoj županiji, na krajnjem sjeverozapadu Hrvatske. Graniči sa Republikom Slovenijom na sjeveru i sjeverozapadu, te sa Varaždinskom županijom na jugu. Rijeka Mura je sjeverna prirodna granica LAG-a prema Sloveniji i veći dio ovog područja je sastavni dio zaštićenog krajolika rijeke Mure, sa velikim bogatstvom flore i faune, brojnim zavojima i mrtvim rukavcima te prekrasnim močvarnim područjima. LAG se sastoji od 8 općina (Gornji Mihaljevec, Nedelišće, Selnica, Strahoninec, Sv. Juraj na Bregu, Sv. Martin na Muri, Šenkovec i Štrigova), prostire se na površini od 227,48 km², ima 32.905 stanovnika i 68 naselja.

Na slici x. prikazan je položaj LAG-a unutar Međimurske županije sa pripadajućim općinama.

Slika x. LAG Međimurski doli i bregi

Izvor: REDEA d.o.o.

U tablici u nastavku su prikazane članice LAG-a sa pripadajućim naseljima.

Tablica x. Naselja u pojedinim članicama LAG-a

LAG Međimurski doli i bregi	Naselja
1. Općina Nedelišće	Črečan, Dunjkovec, Gornji Hrašćan, Gornji Kuršanec, Macinec, Nedelišće, Parag, Pretetinec, Puščine, Slakovec, Trnovec
2. Općina Gornji Mihaljevec	Badličan, Bogdanovec, Dragoslavec Breg, Dragoslavec Selo, Gornja Dubrava, Gornji Mihaljevec, Martinuševec, Preseka, Prhovec, Tupkovec, Vugrišinec i Vukanovec
3. Općina Strahoninec	Strahoninec
4. Općina Sv. Juraj na Bregu	Brezje, Dragoslavec, Frkanovec, Lopatinec, Mali Mihaljevec, Okrugli Vrh, Pleškovec, Vučetinec i Zasadbreg
5. Općina Sv. Martin na Muri	Brezovec, Čestijanec, Gornji Koncovčak, Gradišćak, Grkavešćak, Jurovčak, Jurovec, Kapelšćak, Lapšina, Marof, Sveti Martin na Muri, Vrhovljan i Žabnik
6. Općina Selnica	Bukovec, Donji Koncovčak, Donji Zebanec, Gornji Zebanec, Merhatovec, Plešivica, Praporčan, Selnica, Zavešćak i Zebanec Selo
7. Općina Šenkovec	Knezovec, Šenkovec
8. Općina Štrigova	Banfi, Grabrovnik, Jalšovec, Leskovec, Prekopa, Robadje, Stanetinec, Sveti Urban, Štrigova i Železna Gora

Izvor: REDEA d.o.o.

Sljedeća tablica prikazuje osnovne podatke za svaku članicu LAG-a pojedinačno, te ukupno za LAG Međimurski doli i bregi: površinu, ukupan broj stanovnika, gustoću naseljenosti i ukupan broj kućanstava.

Tablica x. Površina, broj stanovnika i gustoća naseljenosti

Naselja	Površina	Ukupan broj stanovnika	Gustoća naseljenosti	Ukupni broj kućanstava
1. Općina Nedelišće	58,04 km ²	11.975	206,32	3.677
2. Općina Gornji Mihaljevec	32,15 km ²	1.917	59,63	622
3. Općina Strahoninec	8,36 km ²	2.682	320,81	855
4. Općina Sv. Juraj na Bregu	30,30 km ²	5.090	167,99	1.689
5. Općina Sv. Martin na Muri	25,25 km ²	2.605	103,17	829
6. Općina Selnica	25,01 km ²	2.991	119,60	971
7. Općina Šenkovec	9,06 km ²	2.879	317,77	931
8. Općina Štrigova	39,31 km ²	2.766	70,36	995
UKUPNO LAG Međimurski doli i bregi	227,48 km²	32.905	144.65	10.569

Izvor: DZS

Iz priloženih podataka Državnog zavoda za statistiku za 2011. godinu, vidljivo je da općina Nedelišće ima najveći broj stanovnika u LAG-u. Površinom su najmanje općina Strahoninec i općina Nedelišće, ali su najgušće naseljene članice LAG-a, daleko iznad prosjeka. Općina Gornji Mihaljevec je najmanje naseljena općina unutar LAG-a i sa najmanjim brojem kućanstava.

1.1.2. Reljefne i klimatske karakteristike

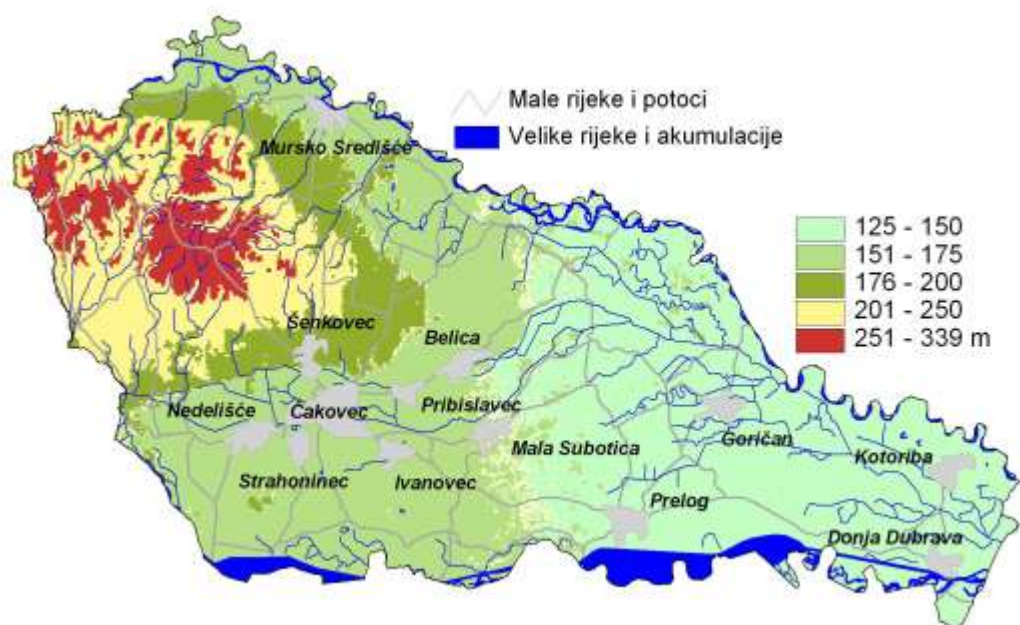
Područje LAG-a *Međimurski doli i bregi* u reljefnom smislu predstavlja pobrđe od 200 do 300 metara nadmorske visine. Prirodni je nastavak Slovenskih Gorica. Najviši vrh Međimurja, Mohokos, visok je 344 metra. Iako male apsolutne visine, taj dio Međimurja je značajno viši u odnosu na nizinski prostor uz Dravu na jugu i Muru na sjeveru. Položenost cjelokupnog reljefa je u smjeru jugoistoka. Specifičnost ovog prostora jest rebrasti reljef raščlanjen brojnim potočnim dolinama. Zbog svoje raščlanjenosti i položenosti u smjeru jugoistoka, većina padina ima dovoljno sunca tijekom dana, odnosno padine su većinom prisojne. Pravih osojnih, sjevernih padina vrlo je malo. Ova činjenica ide značajno u prilog vinogradarskoj proizvodnji koja zahtijeva upravo navedenu ekspoziciju.

Česta je pojava temperaturne inverzije i osunčanost brežuljaka u hladnom dijelu godine. Pejzaž određen navedenim reljefom jedan je od velikih privlačnih faktora ovog prostora. Brojni vidikovci s mogućnošću pogleda na šire okolno područje pridonose atraktivnosti ovog kraja. Ljepoti pejzaža pridonosi i povećana pošumljenost ovog prostora u odnosu na ostatak Međimurja u kojem gotovo isključivo prevladava agrarni pejzaž. Sami vinogradi predstavljaju jedan od najznačajnijih elemenata pejzaža ovog prostora.

Glavnina tla LAG-a pripada podzolima različitog stupnja podzoliranosti, više erodirana tla, čiji matični supstrakt čine ilovasti lapori, pijesci i pješčenjaci. Nastala su devastacijom šuma na strmijim padinama viših brežuljaka, a koriste za ratarske, odnosno vinogradarsko-voćarske kulture. Na reljefno najvišim položajima (iznad 260 m) prevladavaju mineralno-karbonatna tla (smeđa žućkastosiva). Nastala su površinskom erozijom otkrivanjem vapnenih lapora glinastog ili ilovastog sastava. Ova su tla znatne potencijalne plodnosti, ali je ona umanjena ispiranjem fizioloških hranjivih biljnih hranjiva naglim otjecanjem vode niz strme padine. Tla se koriste za vinograde, pa je i ovdje borba protiv erozije jednako važna.

Klima je umjerena kontinentalna (panonska) i umjerena srednjoeuropska (alpska) sa vrućim ljetima često popraćena olujama, te u pravilu veoma oštrim zimama. Najniže srednje mjesečne temperature zraka zabilježene su u siječnju i iznose od -0,7 do +0,2°C, a najviše mjesečne u srpnju i kreću se između 20,0 i 20,2°C. Srednja godišnja temperatura zraka iznosi od 10,0 do 10,4°C, dok je temperatura u tijeku vegetacije (od travnja do listopada) oko 16,5°C. Količine oborina, koje se godišnje najčešće kreću između 800 i 1200 mm, dobro su raspoređene, jer u tijeku vegetacije padne i do 60% vodenog taloga. Najviše kiše padne u mjesecu srpnju, kada su i srednje dnevne temperature najviše.

Slika x. Reljef, površinske vode i veća naselja u Međimurskoj županiji

Izvor: Regionalni operativni program Međimurske županije za razdoblje 2006-2013.

Na slici X. prikazan je reljef s obzirom na nadmorsku visinu, površinske vode i naselja. Vidljiva je veća nadmorska visina na području LAG-a *Međimurski doli i bregi*, odnosno, na sjeverozapadnom dijelu Međimurja.

1.1.3. Kulturna i povijesna baština

Iako područje LAG-a Međimurski doli i bregi ima značajan broj kulturnih spomenika, ali i živih oblika kulturnih aktivnosti, identitet ovog područja nije dovoljno temeljen na kulturnim stečevinama, bogatoj tradiciji (običaji, folklor, glazba i dr.) i povijesnim znamenitostima i legendama. Ovakav zaključak nameće se iz potreba vezanih uz kulturu koje su dionici u toku procesa izrade ove strategije identificirali, a odnose se prije svega na nedovoljno poznavanje, zaštitu, promociju i brendiranje kulturne baštine te kulturnih proizvoda i manifestacija.

Velik problem predstavlja i nedostatak financijskih sredstava za održavanje kulturne i graditeljske baštine, zbog čega se kulturna dobra samo se u maloj mjeri koriste u turističke svrhe.

1.1.3.1. Muzeji, etno zbirke i stari zanati

Iako na prostoru LAG-a ne postoji veći muzej ili potpuno sistematizirana i kategorizirana etno-zbirka, zamjetan je trud lokalnog stabovništva da se sačuva povijesni trag o nekadašnjem načinu života i rada. U LAG-u postoje dvije manje etno zbirke (Etno zbirka Stanka Trstenjaka

u Marofu i Etno kutak Zasadbreg) koje izlažu uporabne stvari i predmete iz svakodnevnog života. Građu zbirki potrebno je katalogizirati. Prikaz starih zanata može se doživjeti u **Kovačnici u Gornjem Hrašćanu** koja čuva izvornu opremljenost i smještena je u objektu koji je tu namjenu imao stotinjak godina. Kovački zanat i kovači nekada su imali izuzetno važnu ulogu u životu sela i seljaka. Kovačnica je danas u vlasništvu Općine Nedelišće. U Malom Mihaljevcu i Zasadbregu postoje **vatrogasne zbirke** koje izlažu staru vatrogasnu opremu, kao i stare fotografije i diplome.

Muzej oldtimera Šardi iz Selnice u prostoru bivšeg proizvodnog pogona za izradu stolarije izlaže stara prijevozna sredstva i starinske predmete poput glazbala, gramofona, starih pisaćih strojeva i starog oružja. Može se razgledati blizu stotinjak starih prijevoznih sredstava - od bicikla i motorkotača do automobila i traktora, a izloženo je i staro vatrogasno vozilo te tramvaj.

Ekomuzej Mura jedinstven je projekt otvorenog muzeja u SZ Hrvatskoj. Ekomuzej Mura nudi izniman mozaik biodiverziteta te krajobrazne i kulturne raznolikosti, tradicijskih znanja, koja su očuvali gostoljubivi starosjedioci te etnološki obojenih tradicijskih manifestacija.

Zoološka zbirka Andrije Lesingera sadrži više tisuća primjeraka prepariranih životinja: riba, rakova, školjkaša, medvjeda, srna, ptica, zečeva, vjeverica. Riječ je o vrlo širokoj privatnoj kolekciji prepariranih životinja koju je vodio ovaj ugledni ekolog, ornitolog, zoopreparator, konzervator i dermoplastičar iz Nedelišća. Zoološka zbirka nalazi se u privatnom vlasništvu.

Državni arhiv za Međimurje u Štrigovi obavlja poslove prikupljanja, čuvanja, zaštite i obrade arhivskog gradiva čime omogućava njegovo korištenje u svrhu znanstvenih istraživanja, u službene svrhe, kulturno-prosvjetne djelatnosti, zaštite i ostvarenja osobnih prava i sl.

1.1.3.2. Zaštićeni spomenici kulture

Na području LAG-a postoje ukupno 22 spomenika kulturne baštine koji su uvedeni u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. Navedeni spomenici kulturne baštine u Registar su uvedeni kao nepokretna ili pokretna kulturna dobra, materijalna ili nematerijalna, pojedinačno ili kao zbirke. Program zaštite i obnove provodi se prema raspoloživim financijskim sredstvima.

Zaštićena materijalna kulturna dobra

Pri materijalnim kulturnim dobrima zaštićenim prema Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske uglavnom je riječ o sakralnim objektima s pripadajućim inventarom, uz nekoliko arheoloških lokaliteta. Posebno je značajno arheološko nalazište Halicanum u Sv. Martinu na Muri.

Slijedi popis zaštićenih kulturnih dobara prema naseljima:

Gornji Mihaljevec

Crkva sv. Katarine; Inventar iz crkve sv. Katarine

Macinec (općina Nedelišće)

Crkva Pohoda Blažene Djevice Marije; Orgulje u crkvi Pohoda Blažene Djevice Marije
Nedelišće

Crkva Presvetog Trojstva; Oltar sv. Vida i oltar sv. Antuna Padovanskog iz župne crkve
Presvetog Trojstva

Selnica

Crkva sv. Marka Evanđelista, župni dvor i pomoćne građevine

Kapelščak (općina Sveti Martin na Muri)

Crkva sv. Margarete

Lopatinec (općina Sveti Juraj na Bregu)

Crkva sv. Jurja i župni dvor; Orgulje u crkvi sv. Jurja

Sveti Martin na Muri

Arheološka zona Sveti Martin; Crkva sv. Martina

Šenkovec

Arheološko nalazište Čestinka; Kapela sv. Jelene

Štrigova

Arheološko nalazište Štrigovčak; cjelina arhivskih fondova i zbirki u posjedu Državnog arhiva u Međimurju; Crkva sv. Jeronima; crkva sv. Jeronima i nekadašnja pavlinska rezidencija; Crkva sv. Marije Magdalene i kurija župnog dvora; Orgulje u crkvi sv. Jeronima; Pil sv. Florijana i Pil sv. Roka.

Kao *nematerijalno kulturno dobro* zaštićeno je umijeće izrade tradicijske pokladne maske Pikač koje se očuvalo u Selnici, a u prošlosti je bilo karakteristično za područje Gornjeg Međimurja.

1.1.3.3. Graditeljska baština

Graditeljska baština na području LAG-a Međimurski doli i bregi u najvećoj mjeri obuhvaća sakralne objekte, i to crkve, poklonce, te pilove i kapelice, od kojih neki spadaju u kategoriju zaštićenih spomenika. Nekadašnji pavlinski kompleks u Šenkovcu nakon sveobuhvatne konzervacije i restauracije mogao bi se pretvoriti u prvorazrednu turističku destinaciju. Potencijala za vjerski turizam ima i općina Nedelišće gdje je Crkva Pohoda Blažene Djevice Marije u Macincu sagrađena na mjestu nekadašnje templarske crkve iz 14.st.

U domeni svjetovnog graditeljstva, u naseljima na području LAG-a važno je izdvojiti kurije (najviše na području općine Štrigove, npr. kurije Banfi, Tkalec, Oberlenduš, Zichi-Terbotz), klasicistički dvorac Fodroci (zapušten, u ruševnom stanju), stare zgrade škola, zatim brojne tradicijske kuće (najbolji primjer je nedavno adaptirana tradicijska hiža u Frkanovcu) i tradicijske stambene komplekse (područje općine Selnica).

Navedeni objekti imaju velik turistički potencijal, osobito u kombinaciji s drugim prirodnim atrakcijama u LAG-u Međimurski doli i Bregi i povezivanjem s kulturnim manifestacijama. Velik dio tih objekata potrebno je obnoviti i oživjeti primjerenim sadržajima kako bi se iskoristio njihov potencijal u turističke svrhe i kao doprinos kulturnom životu zajednice.

1.1.3.4. Poznate ličnosti koje su djelovale na području LAG-a

JURAJ KRIŽANIĆ - hrvatski pisac i političar rođen 1618. u Obrhu kraj Kupe radio je 1646. godine u Nedelišću kao župnik. Nakon progona zbog političkih svjetonazora stupa u dominikanski red, iako ga do smrti progone i onemogućavaju mu književni rad.

DR. IVAN NOVAK - rodio se u Macincu 1884. godine. Počast dr. Novaku odana je postavljanjem spomen-ploče na njegovu rodnu kuću, a preporoditelja Međimurja prepoznaje i gradska Knjižnica i čitaonica «Nikola Zrinski» Čakovec koja radi na revitalizaciji i objavi njegove publicističke i književne građe.

JOSIP VRHOVSKI rodio se u Črečanu 1902. godine i na njegovoj rodnoj kući danas stoji spomen-ploča. Ovog glazbenog pedagoga, skladatelja i dirigenta povijest stavlja u sam vrh hrvatskog glazbeno-kulturnog djelovanja. Njegovo ime danas nosi cijenjeni Pjevački zbor u Nedelišću.

1.1.3.5. Udruge u kulturi

Prema podacima Registra udruga Republike Hrvatske na području LAG-a postoji 25 kulturnih udruga. Kao najznačajnije udruge u kulturi navode se KUD-ovi, puhački orkestri, udruge mladih te udruge žena i udruge mažoretkinja.

Potrebno je istaknuti pjevački zbor Josip Vrhovski iz Nedelišća koji dugom tradicijom i brojnim uspjesima na domaćim i međunarodnim natjecanjima spada u vrh amaterskih zborova u Hrvatskoj. Zbor svake godine priređuje veliki božićni koncert u Nedelišću koji je, uz Međimursku popevku, postao jednom od najprepoznatljivijih kulturnih manifestacija u Međimurju i šire.

Udruga Međimurske roke jedna je od najaktivnijih iz područja zaštite, očuvanja i prenošenja bogate tradicije međimorskog kraja.

Za Selnicu je vrlo značajna udruga Pikač, prvenstveno posvećena očuvanju tradicionalne, izvorne fašničke maske Pikač. Umijeće izrade tradicijske pokladne maske Pikač zaštićeno je kao nematerijalno kulturno dobro u Registru kulturnih dobara RH.

Udruga Oldtimer vozila Selnica bavi se organiziranjem susreta ljubitelja starodobnih vozila i predstavljanjem starodobnih vozila u muzeju Selnica te potiče, pomaže i razvija čuvanje i restauriranje svih vrsta oldtimer vozila kako bi se spriječilo njihovo propadanje i uništavanje.

1.1.3.6. Ostali kulturni resursi

Jedna od prvih tiskara u Hrvatskoj djelovala je u Nedelišću u vrijeme Zrinskih, od 1570. do 1586. U njoj je tiskana najstarija hrvatska kajkavska knjiga „Decretum“ Ivana Pergošića. Na razini općine planira se projekt izrade replike Gutenbergove štamparije u prihvatljivom prostoru, uz prikupljanje prateće povijesne dokumentacije.

1.1.3.7. Kulturne i druge manifestacije u LAG-u Mura - Drava

Manifestacije najrazličitijih sadržaja, od kulturnih do onih vezanih uz sport i zdravljenja području LAG-a prikazane su u aneksu xx.

1.1.4. Prirodna baština – Natura 2000

Prirodna baština LAG-a obuhvaća značajne prirodne odlike koje su djelom zaštićene prema Zakonu o zaštiti prirode, a dijelom su obuhvaćene u nacionalnoj ekološkoj mreži, budućem području Natura 2000. Održavanje i promicanje zaštićenih prirodnih vrijednosti na cjelokupnom području Međimurske županije, a time i LAG-a, obavlja Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Međimurske županije. Javna ustanova nadzire i provođenje uvjeta i mjera zaštite prirode na područjima kojima upravlja.

1.1.4.1. Zaštićene prirodne vrijednosti na području LAG-a

Od zaštićenih prirodnih vrijednosti na području LAG-a *Međimurski doli i bregi* sukladno Zakonu o zaštiti prirode (NN 70/05, NN 139/08, NN 57/11) nalazi dio Regionalnog parka Mura – Drava, dio zaštićenog krajobraza rijeke Mure, zaštićeni spomenik prirode – vlažne livade Bendekovićeve grabe, pojedinačni spomenici parkovne arhitekture – platana u Nedelišću, 2 platane u Sv. Urbanu te stablo tulipanovca u Vučetincu.

1.1.4.2. Nacionalna ekološka mreža, Natura 2000

Zakonom o zaštiti prirode (NN 162/03) propisana je i **nacionalna ekološka mreža** koja obuhvaća ekološki važna područja od međunarodne i nacionalne važnosti. Nacionalna ekološka mreža predstavlja će dio **Sveeuropske ekološke mreže (PEEN)** koju izrađuje Europski centar za zaštitu prirode Vrijedna priroda. Ekološka mreža predstavlja sustav funkcionalno povezanih područja važnih za očuvanje divljih svojti i stanišnih tipova. Na području LAG-a od divljih svojti svakako je potrebno spomenuti bolen, riječni rak, zagasiti i veliki livadni plavac i dr. te stanišne tipove; vodena i močvarna staništa, poplavne šume bijele i krhke vrbe, šumu bijele johe, srednjoeuropske košanice itd. Detaljni prikaz područja te popis svih svojti i stanišnih tipova nalazi se u aneksu xx.

Nakon ulaska RH u EU područje nacionalne ekološke mreže „postati“ će područje NATURA 2000, za što je izrađen prijedlog koji će biti usvojen po ulasku. Prema informacijama Javne ustanove glavni problemi na terenu su devastacija zaštićenih područja, lokaliteta i staništa, ilegalni deponiji smeća, bespravna gradnja i slično.

Problemi	Potrebe
<ol style="list-style-type: none"> 1. neadekvatna zaštita/očuvanje sakralnih objekata, spomenika kulture, arhitektonske i graditeljske baštine 2. nepostojanje baze podataka o kulturnoj, povijesnoj i prirodnoj baštini na području LAG-a 3. nedostatan iskorišten potencijal kulturne, povijesne i prirodne baštine, slaba promocija spomenika kulture i dr. 4. nepostojanje „mjesta“ s javno dostupnim pristupom promocije i prikaza kulturnih sadržaja i/ili aktivnosti, nedostatak prostora za rad 5. prijetnja istrebljenju zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta 6. neadekvatna zaštita velikih i malih šumskih kompleksa 7. nedovoljna ekološka osviještenost stanovnika, nedovoljno poznavanje zaštićenih prirodnih područja 8. bespravna gradnja u zaštićenim prirodnim područjima i ilegalni deponiji smeća 9. loše zdravstveno stanje pojedinih pojedinačnih zaštićenih stabala (Platana – Nedelišće) 10. onečišćeni prirodni vodotoci 	<ol style="list-style-type: none"> 1. potrebno provesti sanaciju, restauraciju, uređenje 2. popisivanje kulturne, povijesne i prirodne baštine, izrada baze 3. planiranje i provedba ciljane promocije u svrhu iskorištenja potencijala 4. web odredište kulturnih organizacija i ustanova, promocijskih materijala koristeći moderne tehnologije, prostori za djelovanje i rad udruga 5. osigurati staništa zaštićenih vrsta, educirati ljude 6. proglasiti veliki šumski kompleks „zelena“ tj. zaštititi zakonom također i male šumarke i gajice 7. edukacija stanovnika, promocija i obilježavanje područja regionalnog parka Mura-Drava 8. legalizirati ili ukloniti/uklopiti u prostorne planove općina, sanirati ilegalne deponije 9. izraditi elaborate zdravstvenog stanja s prijedlogom sanacije 10. urediti izvore vode i dostupnost do njih, urediti potoke

1.1.5. Društvena infrastruktura

Društvena infrastruktura odnosi se na javnu upravu, odgoj i obrazovanje, vjerske zajednice, zdravstvo i socijalnu skrb, kulturu i sport te udruge građana, a između pojedinih dijelova LAG-a „Međimurski doli i bregi“ postoje relativno velike razlike u njenoj razvijenosti.

1.1.5.1. Javna uprava

LAG „Međimurski doli i bregi“ obuhvaća područje osam jedinica lokalne samouprave Međimurske županije, čiji je djelokrug rada određen Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/012). Općine obavljaju poslove iz lokalnog djelokruga kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, što se u prvom redu odnosi na uređenje naselja i stanovanja, prostorno i urbanističko planiranje, komunalne djelatnosti, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu. Poslovi iz samoupravnog djelokruga detaljnije se utvrđuju odlukama općinskih vijeća i načelnika u skladu sa Zakonom

i Statutom općina. Ovlasti i dužnosti koje proizlaze iz samoupravnog djelokruga općina podijeljene su između općinskih vijeća i načelnika na način da su svi poslovi koji se odnose na uređivanje odnosa u nadležnosti općinskog vijeća, a svi izvršni poslovi i zadaće u nadležnosti načelnika. Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općina te obavljanje poslova državne uprave koji su zakonom prenijeti na općine ustrojavaju se upravni odjeli. Sve općine u LAG-u imaju najmanje jedinstveni upravni odjel, a Općina Nedelišće kao najbrojnija organizirana je u tri upravna odjela (za opće i upravne poslove, za komunalne i gospodarske djelatnosti, za proračun i financije).

Isti Zakon definira i poslove od područnog (regionalnog) značenja koji spadaju u djelokrug Međimurske županije, a koji se odnose na školstvo, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu te planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova.

Općine ovog LAG-a građane obavještavaju o svom djelokrugu rada i drugim informacijama od javnog interesa putem internetskih stranica (osim Općine Štrigova koja nema vlastite stranice, već koristi one turističke zajednice) te tiskanih glasila (Općinski list „Mihalovčan“ Općine Gornji Mihaljevec, Informativni bilten Općine Nedelišće, *Listek načelnika* Općine Šenkovec, *Štrigovske vijesti* Općine Štrigova) koja izlaze jednom ili dva puta godišnje.

1.1.5.2. Odgoj i obrazovanje

Usluge predškolskog odgoja stanovnicima LAG-a „Međimurski doli i bregi“ dostupne su u 12 dječjih vrtića (od kojih su 4 područni odjeli dječjih vrtića iz LAG-a Središnje Međimurje), a pohađa ih 605 djece (školska godina 2012./2013.). Ukupno je 17 osnovnih škola na području LAG-a (od kojih je 9 matičnih i 8 područnih) koje pohađa 3 043 učenika. Prostorni kapaciteti omogućavaju održavanje jednosmjenske nastave u sljedećim školama: OŠ Sveti Martin na Muri, OŠ Štrigova, PŠ Dunjkovec, PŠ Gornji Hrašćan, PŠ Prekopa, PŠ Pušćine, PŠ Stanetinec i PŠ Železna Gora. Srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje nije dostupno na području LAG-a pa učenici i studenti putuju u Čakovec, Varaždin, Zagreb i obližnje gradove u Sloveniji (prvenstveno iz općine Štrigova).

1.1.5.3. Vjerske zajednice

Na području LAG-a nalazi se 9 katoličkih župa, od kojih 7 spada u Gornjomeđimurski dekanat, a dvije u Čakovečki dekanat Varaždinske biskupije.

1.1.5.4. Zdravstvo i socijalna skrb

U sklopu Doma zdravlja Čakovec na području LAG-a djeluju ambulante obiteljske medicine i stomatološke ambulante u Nedelišću, Macincu i Štrigovi. Podaci Zavoda za javno zdravstvo Međimurske županije pokazuju da na području LAG-a djeluje 12 privatnih ordinacija opće prakse i 11 stomatoloških ordinacija (tablica X). Ljekarne su dostupne u Nedelišću, Macincu, Selnici, Strahonincu, Svetom Martinu na Muri, Pleškovecu, Šenkovcu i Štrigovi.

Tablica 1. Ordinacije privatne prakse po općinama i vrsti djelatnosti na dan 31. 12. 2010.

JLS / djelatnost*	OPĆA MEDICINA	STOMATOLOGIJA
Gornji Mihaljevec	1	1
Nedelišće	4	4
Selnica	1	1
Strahoninec	1	1
Sveti Juraj na Bregu	2	1
Sveti Martin na Muri	2	1
Šenkovec	1	1
Štrigova	-	1
Ukupno	12	11

Izvor: Zdravstveno stanje pučanstva i rad zdravstvene djelatnosti u Međimurskoj županiji u 2010. godini, str. 55.

Mrežu hitne medicine u okviru Zavoda za hitnu medicinu Međimurske županije na području LAG-a čini 10 T1 timova (doktor medicine specijalist hitne medicine u timu s najmanje medicinskom sestrom – medicinskim tehničarom i vozač) i 5 timova prijavno-dojavne jedinice. Bolničke usluge stanovnicima LAG-a dostupne su u Županijskoj bolnici Čakovec.

Od ustanova za socijalnu skrb na području LAG-a djeluju sljedeće (podaci iz publikacije Međimurje u brojkama 2011., stanje 31. 12. 2011.): Obiteljski dom Bogar, Banfi s 20 korisnika i 5 zaposlenih, Dom za starije i nemoćne osobe Ščavničar, Selnica s 50 korisnika i 19 zaposlenih, Dom za starije i nemoćne osobe, Slakovec sa 65 korisnika i 20 zaposlenih, Dom za stare i nemoćne osobe "Japa", Štrigova s 54 korisnika i 22 zaposlenika, Obiteljski dom za stare i nemoćne osobe, Strahoninec s 16 korisnika i 4 zaposlenika, te Obiteljski dom za psihički bolesne osobe Marina Škvorc, Štrigova s 20 korisnika i 5 zaposlenika. Centar za socijalnu skrb Čakovec zadužen je za cijelo područje Međimurske županije.

1.1.5.5. Kultura i sport

U 28 od ukupno 68 naselja s područja LAG-a nalaze se društveni domovi odnosno domovi kulture koji služe kao prostor za različita društvena događanja i djelovanje nekih udruga građana. U općini Strahoninec trenutno nema odgovarajućeg prostora za društvena događanja, ali je u izgradnji Centar za javne, kulturne i društvene potrebe.

Usluge knjižnice dostupne su učenicima u okviru osnovnih škola, a cjelokupnom stanovništvu putem bibliobusne službe Međimurske županije koja djeluje unutar Knjižnice „Nikola Zrinski“ iz Čakovca. Na području LAG-a postoji Knjižnica i čitaonica Šenkovec s odjelom za djecu i mlade, kutićem za djecu predškolske dobi sa slikovnicama, odjelom za odrasle i čitaonicom.

Sportsku infrastrukturu na području LAG-a čine javna i privatna igrališta (za nogomet i mali nogomet, rukomet, košarku, tenis, odbojku, boćanje), zatim atletske i trim staze te tzv. turističke staze (npr. u općini Gornji Mihaljevec - od naselja Bogdanovec prema Gornjo Dubravi do Badličana i nadalje do Preseke), kao i biciklističke staze.

Kao sastavni dio ponude sportsko-rekreacijskih sadržaja treba izdvojiti Aton – Nacionalni gimnastički centar u Nedelišću i Toplice Sveti Martin. Aton ima veliku sportsku multifunkcionalnu dvoranu s 1 400 sjedećih mjesta koja se koristi za gimnastiku i druge sportove (rukomet, košarka, odbojka, badminton, mali nogomet...), ali i kulturno-umjetničke i gospodarske manifestacije. U kompleksu se nalaze i wellness i fitness centar.

U sklopu Toplica Sveti Martin nalaze se vanjski i unutarnji bazeni, golf tereni s 9 rupa i vježbalište početnog udarca, zatim sportska dvorana (250 sjedećih mjesta) za futsal, odbojku, stolni tenis, rukomet, te mala dvorana za razne oblike tjelovježbe i teretana. Toplice imaju i vlastite sportske terene za tenis, nogomet na travi, odbojku na pijesku, košarku na asfaltu, te trim stazu i bočalište.

Ribički domovi (njih 5) postoje u Gornjem Hrašćanu, Pušćinama i Črečanu (općina Nedelišće), te u Žabniku i Lapšini (općina Sveti Martin na Muri). Lovački domovi (njih 8) smješteni su u Gornjem Mihaljevcu, zatim u Nedelišću i Macincu (općina Nedelišće), u Brezovcu i Gradišćaku (Sveti Martin na Muri), u Frkanovcu (općina Sveti Juraj na Bregu), te u Selnici i Štrigovi.

1.1.5.6. Udruge građana

Kao najaktivnije ističu se kulturno umjetnička društva i udruge, udruge žena, dobrovoljna vatrogasna društva, udruge sportske rekreacije i nogometni klubovi. Više o tome u poglavlju o civilnom društvu.

Razvojni problemi	Razvojne potrebe
<ul style="list-style-type: none"> • veliki gubici i troškovi energenata u objektima javne namjene • otežana/ograničena dostupnost prostora javne namjene osobama s invaliditetom • neadekvatni prostori zdravstvene i socijalne skrbi , nedovoljan broj zdravstvenih timova u nekim dijelovima LAG-a • nedovoljni kapaciteti i raznolikost usluga domova za starije i nemoćne • nedostatni i/ili neodgovarajući prostor za predškolski odgoj (Gornji Mihaljevec, Lopatinec), neusklađenost s pedagoškim standardom • neadekvatni prostori za održavanje jednosmjenske nastave • nepostojanje prostora/neadekvatni prostori za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture, organiziranje sportskih događanja, bavljenje sportom i rekreacijom u pojedinim dijelovima LAG-a • nedovoljan i/ili neadekvatan prostor za društvena događanja te smještaj i djelovanje udruga i dr. oblika javnog života 	<ul style="list-style-type: none"> • podizanje energetske efikasnosti u objektima javne namjene • uređenje ulaza • uređenje prostora za pružanje zdravstvenu i soc. skrb, povećanje broja timova • izgradnja domova za starije i nemoćne, proširenje usluga • uređenje prostora vrtića u skladu sa pedagoškim standardima • stvaranje preduvjeta za održavanje jednosmjenske nastave • izgradnja i /ili uređenje prostora za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture te za organiziranje sportskih događanja • uređenje prostora za društvena događanja i rad udruga

1.1.6. Komunalna infrastruktura

Komunalna infrastruktura vrlo je važna za razvitak cijelog područja LAG-a. Doprinosi kvaliteti života i zadovoljstvu stanovnika. „Fizička“ infrastruktura je dobro razvijena na području LAG-a, međutim, potrebna su još značajna ulaganja u kanalizaciju. Više o komunalnoj infrastrukturi u nastavku.

1.1.6.1. Prometna infrastruktura

Na području LAG-a Međimurski doli i bregi izgrađeno je ukupno 223,01 km županijskih i lokalnih cesta te 23,46 km pješačko-biciklističkih staza. Veći dio prometa koji se odvija cestama je prijevoz osobnim vozilima dok se manji dio odnosi na javni prijevoz te teretni prijevoz. Razlog tome je što dosadašnji javni prijevoz ne udovoljava u potpunosti potrebama stanovništva. Sustav javnog prijevoza putnika se ne razvija što je s gledišta enetgetske učinkovitosti izrazito nepovoljno.

Preko LAG-a Međimurski doli i bregi prolazi nekoliko prometnih pravaca važnih za turizam i gospodarstvo cijelog područja.

U tablici 1 prikazane su dužine županijskih i lokalnih cesta te dužina pješačko-biciklističkih staza koje se nalaze na području LAG-a.

Tablica 1. Dužine županijskih i lokalnih cesta na području LAG-a

Redni broj	Općina/Grad	Dužina županijskih cesta (km)	Dužina lokalnih cesta (km)	Dužina PBS/BT (km)
1.	Nedelišće	13,22	17,57	3,60
2.	Gornji Mihaljevec	18,78	25,57	2,64
3.	Strahoninec	1,79	6,09	4,62
4.	Sv. Juraj na Bregu	27,43	12,74	5,23
5.	Sveti Martin na Muri	12,49	5,30	1,79
6.	Selnica	17,34	12,87	1,55
7.	Šenkovec	3,40	4,28	2,38
8.	Štrigova	13,44	30,70	1,65
UKUPNO		107,89	115,12	23,46

Izvor: Županijska Uprava za ceste MŽ

Jedan od problema cestovne infrastrukture je nedostatak pješačko-biciklističkih staza koje su nužan preduvjet sigurnosti svih sudionika u prometu. Tako bi se izgradnjom biciklističkih staza dobilo na sigurnosti biciklista i pješaka ali bi bilo učinka i u pogledu biciklističkog turizma. Također, uređenost i održavanje cestovne infrastrukture je problem na području LAG-a te je iste potrebno urediti i proširiti kao i izgraditi nove cestovne pravce u vidu zaobilaznica oko naselja koji bi rasteretili promet kroz sama naselja i pružili višu razinu sigurnosti.

1.1.6.2. Vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje

Sustav vodoopskrbe je razvijen i dostupan gotovo na cijelom području LAG-a Međimurski doli i bregi. Sustavom vodoopskrbe upravljaju Međimurske vode d.o.o. Čakovec, u vlasništvu svih jedinica lokalne samouprave . Unutar LAG-a je crpilište Nedelišće kapaciteta 600L/sek te podmiruje oko 80 % potreba za vodom. Također, unutar LAG-a postoje dva vodospremnika (Lopatinec 750 m³, Mohokos 750 m³). Prosječna potrošnja iznosi 100L/stan/dan (ukupno sa gospodarstvom).

U tablici 1 prikazane su informacije o vodoopskrbi po jedinicama lokalne samouprave unutar LAG-a.

Tablica 1. Vodoopskrba i odvodnja po općinama

GRAD / OPĆINA	Broj domaćinstava (Privremeni popis kućanstava iz 2011.)	Broj vodovodnih priključaka (kom)	Postotak priključenosti	Br. vodo. priključ-gospod. (kom)	Dužina vodo. mreže (m)	Potrošnja vode (m ³)	Broj kanal. priključaka (kom)	Dužina kanal. mreže (m)	Količina pročišćene vode (m ³)
Općina Nedelišće	4.260	2.829	66%	172	62.694	369.876	812	23.697	115.742
Općina Gornji Mihaljevec	1.031	679	66%	25	55.623	64.693	0	0	0
Općina Strahoninec	916	748	82%	21	12.039	101.526	427	9.935	62.279
Općina Sv. Juraj na Bregu	2.420	2.001	83%	55	57.815	232.060	0	0	0
Općina Sv. Martin na Muri	1.431	983	69%	88	49.547	186.783	0	0	0
Općina Selnica	1.532	1.058	69%	23	46.742	103.605	0	0	0
Općina Šenkovec	994	859	86%	48	13.250	159.075	722	15.022	104.273
Općina Štrigova	1.998	1.431	72%	69	69.556	132.129	0	0	0

Izvor: Međimurske vode d.o.o.

Na temelju dostupnih podataka, uslugu vodoopskrbe koristi 76 % potrošača unutar jedinica lokalne samouprave.

Dostupnost tj. izgrađenost kanalizacije u naseljima je loša. Ni jedna od općina u LAG-u nema kompletno riješen sustav kanalizacije. Sve općine LAG-a imaju prioritet kompletno izgraditi kanalizacijsku mrežu po naseljima što je u procesu realizacije ovisno o financijskim resursima.

1.1.6.3. Plinoopskrba

Sva kućanstva unutar LAG-a Međimurski doli i bregi imaju mogućnost priključenja na mrežu opskrbe prirodnim plinom. Distributer i održavatelj sustava plinoopskrbe je tvrtka Međimurje plin d.o.o. koja opskrbljuje područje cijelog Međimurja. Sustav plinoopskrbe na području LAG-a je tehnički ispravan te siguran za korištenje.

U tablici 1 prikazani su podaci o dužini plinovoda po općinama unutar LAG-a Međimurski doli i bregi, godišnja potrošnja plina kao i broj potrošača razvrstanih u kategorije (domaćinstva, veliki potrošači i ostalo).

Tablica 1. Podaci o opskrbi plinom na području LAG-a

Općina / grad	Dužina plinovoda u metrima	Broj potrošača			Potrošnja u m ³ /god		
		domaćinstva	industrija i veliki potrošači	ostalo	domaćinstva	industrija i veliki potrošači	ostalo
Općina Nedelišće	29.592,43	2.537	7	194	3.361.192	130.632	953.828
Općina Gornji Mihaljevec	31.920,32	192	-	22	157.200	-	122.980
Općina Strahoninec	15.841,80	717	1	38	1.067.388	31.211	212.420
Općina Sveti Juraj na Bregu	67.160,92	1.046	1	66	1.072.031	22.200	368.940
Općina Sveti Martin na Muri	29.283,30	542	6	63	528.050	805.347	315.500
Općina Selnica	37.317,41	495	1	25	504.548	28.420	139.750
Općina Štrigova	55.952,10	313	1	43	331.283	26.620	236.110
Općina Šenkovec	21.626,79	798	3	48	1.199.471	38.673	246.453
Ukupno	288.695,07	6.640	20	499	8.221.163	1.083.103	2.595.981

Izvor: Međimurje plin d.o.o.

Ukupno je na plinski sustav Međimurje plina priključeno 87 % potrošača s područja LAG-a *Međimurski doli i bregi* što je dobiveno temeljem podataka koje su poslale općine članice LAG-a.

1.1.6.4. Telekomunikacije

LAG Međimurski doli i bregi na cijelom svom području ima dostupnu uslugu fiksnog telefonskog priključka. Također bitna usluga koju je potrebno spomenuti su dostupnost 2G (GSM/GPRS/EDGE) i 3G (UMTS/HSPA) podatkovnih mreža koje pružaju telekomunikacijski operateri. Na području Hrvatske uvedena je i nova mreža podatkovnog prometa 4G, međutim nije još dostupna na području LAG-a.

Pokrivenost područja LAG-a podatkovnom mrežom, tj. signalom 3G mreže prikazana je u tablici 1, kao i dostupne brzine te mreže. 2G mreža pokriva cijelo područje LAG-a Međimurski doli i bregi a brzina te podatkovne mreže je do 240 kb/s. Podaci su obrađeni temeljem karte pokrivenosti na internetskim stranicama pružatelja telekomunikacijskih usluga.

Tablica 1. Pokrivenost LAG-a signalom

Općine	Pokrivenost 3G mrežom	Brzine prijenosa podataka (3G)	Pokrivenost 4G mrežom
Nedelišće	Da	21,1 Mb/s	Ne
Gornji Mihaljevec	Ne	-	Ne
Strahoninec	Da	21,1 Mb/s	Ne
Sveti Juraj na Bregu	Ne	-	Ne
Sveti Martin na Muri	Ne	-	Ne
Selnica	Ne	-	Ne
Štrigova	Ne	-	Ne
Šenkovec	Da	21,1 Mb/s	Ne

Izvor: <https://www.hrvatskitelekom.hr/karta-pokrivenosti>, dostupno 14.2.2013.

Usluge telekomunikacija obuhvaćaju i usluge pružanja širokopojasnog interneta što je također dostupno i korisnicima na području LAG-a. Širokopojasni brzi internet pokriva sve općine unutar LAG-a te za tu vrstu usluga korisnici mogu odabrati više ponuda aktualnih pružatelja telekomunikacijskih usluga.

1.1.6.5. Opskrba električnom energijom

Za održavanje, vođenje, razvoj i izgradnju distribucijskog sustava ali i za samu distribuciju električne energije na području LAG-a Međimurski doli i bregi zadužena je Elektra Čakovec.

Raspoloživi kapaciteti te elektroenergetska mreža dostatni su za podmirenje trenutne potražnje te su zadovoljavajući po pitanju suvremenosti infrastrukture. Buduće potrebe potrošača diktirati će potrebne promjene i dinamiku razvoja infrastrukture ali sukladno financijskim mogućnostima te samim stanjem elektroenergetske mreže.

Općine LAG-a Međimurski doli i bregi imaju ukupno 14.306 mjernih mjesta koja ubrajaju sve potrošače priključene na srednji i niski napon a to podrazumijeva i javnu rasvjetu. Pregled mjernih mjesta po općinama prikazan je u tablici 1.

Tablica 1. Broj potrošača po općinama

Općine	Broj potrošača (mjernih mjesta)
Nedelišće	4126
Gornji Mihaljevec	1056
Strahoninec	910
Sveti Juraj na Bregu	2419
Sveti Martin na Muri	1472
Selnica	1380
Štrigova	1856
Šenkovec	1087

Izvor: Obrada autora na temelju podataka HEP d.d.

Temeljem dostupnih podataka, proračunom smo dobili okvirni prikaz potrošnje po jedinicama lokalne samouprave koji se odnosi na sve potrošače. Proračunata potrošnja uključuje potrošače srednjeg napona i niskog napona. Navedeni podaci dostupni su u tablici 2.

Tablica 2. Proračunata potrošnja po općinama

Općine	Potrošnja u MWh
Nedelišće	28263
Gornji Mihaljevec	7233
Strahoninec	6233
Sveti Juraj na Bregu	16570
Sveti Martin na Muri	10083
Selnica	9453
Štrigova	12713
Šenkovec	7446

Izvor: Obrada autora na temelju podataka HEP d.d.

Sve općine tj. mjerna mjesta po općinama vezana su vodovima od 10 kV (srednji napon) ili vodovima od 0,4 kV (niski napon). U tablici 3 navedene su dužine vodova za visoki napon, srednji napon i niski napon. Vodove dijelimo na zračne vodove (ZV) i kabelske vodove (KB).

Tablica 3. Dužine vodova po općinama

Općine	Vodovi 35 kV		Vodovi 10 kV		Mreža 0,4 kV	
	ZV km	KB km	ZV km	KB km	ZV km	KB km
Nedelišće	5,00	-	20,50	19,70	62,80	8,00
Gornji Mihaljevec	7,50	-	33,80	2,70	59,20	2,80
Strahoninec	3,00	-	0,60	4,90	11,50	0,30
Sveti Juraj na Bregu	-	-	28,00	3,10	66,10	2,10
Sveti Martin na Muri	-	-	13,00	12,20	44,60	4,70
Selnica	-	-	17,50	4,50	60,10	2,20
Štrigova	1,00	-	36,50	5,00	110,30	3,70
Šenkovec	6,00	-	2,00	15,50	13,70	4,30
UKUPNO	22,50	-	151,90	67,60	408,30	28,10

Izvor: Obrada autora na temelju podataka HEP d.d.

Temeljem podataka koje su ustupile općine s područja LAG-a Međimurski doli i bregi, na električnu mrežu je priključeno 98 % potrošača. Veći dio potrošača odnosi se na domaćinstva koja koriste niskonaponsku mrežu.

U pojedinim dijelovima općina, primjećeni su problemi s jačinom struje, međutim, konstatno se radi na osuvremenjivanju i održavanju elektroopskrbne mreže.

Tablica 1. Problemi i potrebe komunalne infrastrukture

Problemi	Potrebe
<ol style="list-style-type: none">1. neizgrađen cjeloviti sustav pročišćavanje i odvodnje2. osiguranje dostupnosti i obnova kom. infrastrukture na području svih naselja i dijelova naselja3. smanjena sigurnost u prometu uslijed neizgrađenih pješačkih i biciklističkih staza4. neadekvatni kolnici županijskih i lokalnih cesta, nedostatna signalizacija5. izrazito visoka prometna opterećenost Nedelišća6. neadekvatno održavanje nerazvrstanih cesta7. neadekvatna autobusna stajališta8. slab mobilni signal9. oscilacije napona struje u pojedinim naseljima	<ol style="list-style-type: none">1. izgradnja cjelovitog sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda2. na pojedinim dijelovima naselja potrebno je izgraditi plinsku mrežu, javnu rasvjetu i obnoviti magistralne vodove el. mreže i javnog vodova3. izgraditi pješačke i biciklističke staze4. obnova i proširenje kolnika, postavljanje signalizacije5. rasterećenje izgradnjom zaobilaznice6. obnova i proširenje nerazvrstanih cesta7. izgradnja tipskih autobusnih stajališta8. postavljanje odašiljača za mobilni signal9. rekonstrukcija n.n. mreža u više naselja

1.2. GOSPODARSKE ZNAČAJKE PODRUČJA LAG – a MEĐIMURSKI BREGI I DOLI

Na području LAG-a Međimurski bregi i doli poduzetničku aktivnost nosi 570 trgovačkih društava te 440 poslovnih subjekata u obrtu. Dominante gospodarske djelatnosti su trgovina i prerađivačka industrija i čine približno 2/3 poduzetnika LAG-a. Upravo je prerađivačka industrija najveća snaga gospodarstva LAG-a koja zapošljava najveći broj ljudi, ostvaruju najveće prihode i dobit. Također, prerađivačka industrija je izvozno orijentirana što znači da primjenjuju konkurentne tehnologije i proizvodi proizvode više dodane vrijednosti.

Svojim značajem po broju poduzetnika i obrtnika izdvaja se Nedelišće na čijem području posluje 38% poduzetnika LAG-a. Veliki dio gospodarske aktivnosti obavlja se unutar poslovnih zona od kojih su pojedine osobito uspješne i pravi su model razvoja za postojeće i buduće poslovne zone na području LAG-a. Značajan doprinos razvoju gospodarstva daju i strana ulaganja od kojih je nekoliko izuzetno značajno i po broju otvorenih radnih mjesta i tehnologijama koje se koriste odnosno složenosti krajnjih proizvoda.

1.2.1. STRUKTURA PODUZETNIŠTVA PO DJELATNOSTIMA

Prema podacima FINA-e (temeljem zaprimljenih financijskih izvještaja za 2011. godinu u Registar godišnjih financijskih izvještaja) na području LAG-a Međimurski bregi i doli u 2011. g. poslovalo je 570 poduzetnika, obveznika poreza na dobit. Prema djelatnostima uz neizbježnu trgovinu kojom se bavi pojedinačno najveći broj poduzetnika, kao ključne djelatnosti jasno se izdvajaju prerađivačka industrija (20% poduzetnika) i građevinarstvo (17% poduzetnika).

Sa geografskog gledišta vidljivo je da vidljivo je da je područje općine Nedelišće gospodarski najaktivniji dio LAG-a. Približno 38% poduzetnika LAG-a dolazi sa područja ove općine. Također, Nedelišće je i pojedinačno ima najveći broj poduzetnika po djelatnosti u odnosu na ostale općine članice LAG-a. Po broju poduzetnika sa nešto manjim brojem u odnosu na ostale općine izdvaja se Gornji Mihaljevec na čije području posluje 22 poduzetnika odnosno nešto manje od 4% poduzetnika LAG-a.

Tabela 1: Pregled broja poduzeća po djelatnostima i sjedištu

Djelatnosti	Nedelišće	Gornji Mihaljevec	Strahoninec	Sv. Juraj na Bregu	Sv. Martin na Muri	Selnica	Šenkovec	Štrigova	Ukupno
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	6	3	1	2	3	3	2	5	25
B Rudarstvo i vađenje	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C Prerađivačka industrija	48	1	12	11	15	8	12	10	117
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	2	0	0	1	0	0	0	0	3
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospod. otpadom	1	0	0	0	0	0	0	0	1
F Građevinarstvo	26	3	13	15	12	7	12	10	98
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	59	7	21	13	13	6	26	8	153
H Prijevoz i skladištenje	9	2	3	3	5	0	4	2	28
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	16	1	2	2	5	1	3	1	31
J Informacije i komunikacije	11	0	5	0	0	3	2	0	21
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1	2	0	0	0	1	0	0	4
L Poslovanje nekretninama	2	0	0	0	1	1	0	0	4
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	15	1	3	2	3	2	8	0	34
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	5	0	2	0	1	0	0	0	8
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P Obrazovanje	3	1	1	0	3	1	2	1	12
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i soc. skrbi	3	0	0	0	1	1	0	1	6
R Umjetnost, zabava i rekreacija	3	0	1	0	0	0	0	1	5
S Ostale uslužne djelatnosti	6	1	3	1	3	2	1	3	20
Ukupno po općinama:	216	22	67	50	65	36	72	42	570

IZVOR: Fina- Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 2011. po djelatnostima

Graf 1: Pregled broja poduzeća po djelatnostima za područje LAG-a

1.2.2. ANALIZA POSLOVANJA PODUZETNIKA PO DJELATNOSTIMA

Poduzetnici LAG-a, u 2011. godini ostvarili su ukupno 1,79 milijardi kuna prihoda. Iako nije pojedinačno najbrojnija djelatnost i njome se bavi 20% poduzetnika LAG-a, prerađivačka industrija sa 906 milijuna kuna prihoda nosi 50,5 % ostvarenih ukupnih prihoda.

Prerađivačka industrija iskala je i najveću dobit – 62, 8 milijuna kuna. Treba imati na umu činjenicu da veliki udjel u financijskim pokazateljima prerađivačke industrije LAG-a imaju tvrtka EKO Međimurje d.d. iz Šenkovca i Centrometal d.o.o. iz Macinca koje prema podacima FINA-e sudjeluju sa približno 45% u ukupnim prihodima te sa približno 76% u ostvarenoj dobiti

Kao visoko dohodovna ističe se djelatnost prijevoza i skladištenja čijih je 28 poduzetnika ostvarilo približno 115 milijuna kuna prihoda, dok je istovremeno 98 poduzetnika u građevinarstvu ostvarilo jednaku visinu prihoda. Također, djelatnost prijevoza i skladištenja na razini LAG-a bilježi pozitivan saldo prihoda i rashoda dok je građevinarstvo zabilježilo visok gubitak u iznosu od 7,7 milijuna kuna.

Najveći gubitak iskazala je djelatnost pružanja smještaja i usluživanja hrane sa gotovo 17 milijuna kuna gubitka.

Ukupna aktivnost poduzetnika na razini LAG-a rezultira je sa prijavljenom dobiti razdoblja od 83,5 milijun kuna te iskazanim gubitkom od 40,7 milijuna kuna što u zbroju iskazuje pozitivan saldo poslovanja poduzetnika u iznosu od 42,9 milijuna kuna.

Tabela 2. Pregled poslovanja poduzetnika po djelatnostima (iznosi u 000 kuna)

Djelatnosti	Broj poduzetnika	Dobitaši	Gubitaši	Ukupan prihod	Dobit razdoblja	Gubitak razdoblja	Dobit - gubitak djelatnosti
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	25	19	6	51.893	895	1383	-490
B Rudarstvo i vađenje	0	0	0	0	0	0	0
C Prerađivačka industrija	117	89	28	906.015	67.836	4.958	62.882
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	3	1	2	2.772	195	63	132
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospod. otpadom	1	1	0	16.351	204	-	204
F Građevinarstvo	98	59	39	114.940	1.282	9.055	-7.772
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	153	89	64	477.973	6751	4219	2365
H Prijevoz i skladištenje	28	20	8	114.966	1.633	1.061	572
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	31	16	15	53.035	136	17.263	-16.970
J Informacije i komunikacije	21	13	8	18.772	2.667	162	841
K Fin. djelatnosti i djelatnosti osigur.	4	2	2	1.221	267	1890	50
L Poslovanje nekretninama	4	1	3	341	83	12	-36
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	34	31	3	13.751	963	168	891
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	8	5	3	2.416	245	118	127
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	0	0	0	0	0	0	0
P Obrazovanje	12	10	2	5.990	47	140	-83
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i soc. skrbi	6	6	0	8.321	134	-	134
R Umjetnost, zabava i rekreacija	5	4	1	522	20	26	-6
S Ostale uslužne djelatnosti	20	11	9	2.241	216	202	15
Ukupno:	570	377	193	1.791.520	83.574	40.720	42.856

IZVOR: Fina- Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 2011. po djelatnostima

1.2.3. ZAPOSLENOST I PLAĆE

Poduzetnici na području LAG-a su u 2011 zapošljavali djelatnika. Približno 50% svih radnih mjesta otvoreno je u prerađivačkoj industriji. Prosječna isplaćena neto plaća u 2011. bila je 3.221 kn. U prerađivačkoj industriji, koja nosi približno 50% zaposlenih prosječna isplaćena neto plaća bila je 3.908 kn. Prema podacima Državnog zavod za statistiku prosječna mjesečna isplaćena neto-plaća po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske za 2011. iznosila je 5.441 kunu.

Tabela 3. Pregled broja zaposlenih i prosječna neto plaća po djelatnostima

Djelatnosti	Broj poduzetnika	Broj zaposlenih	Prosječna neto plaća (kn)
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	25	61	3.790
B Rudarstvo i vađenje 05 - 09	0	0	
C Prerađivačka industrija 10 - 33	117	2.030	3.908
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija 35	3	3	3.355
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospod. otpadom te djelatnosti sanacije okoliša 36 - 39	1	7	6.488
F Građevinarstvo 41 - 43	98	559	2.780
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla 45 - 47	153	631	2.898
H Prijevoz i skladištenje 49 - 53	28	170	4.321
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane 55 - 56	31	328	2.770
J Informacije i komunikacije 59 - 63	21	75	3.293
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja 64 - 66	4	7	3.541
L Poslovanje nekretninama 68	4	1	2.934
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti 69 - 75	34	56	2.854
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti 77 - 82	8	16	2.164
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	0	0	
P Obrazovanje	12	61	2.620
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	6	68	2.585
R Umjetnost, zabava i rekreacija	5	5	2.537
S Ostale uslužne djelatnosti	20	27	1.919
Ukupno po općinama:	570	4.105	2.840

IZVOR: Fina- Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 2011. po djelatnostima

1.2.4. VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA LAG-a

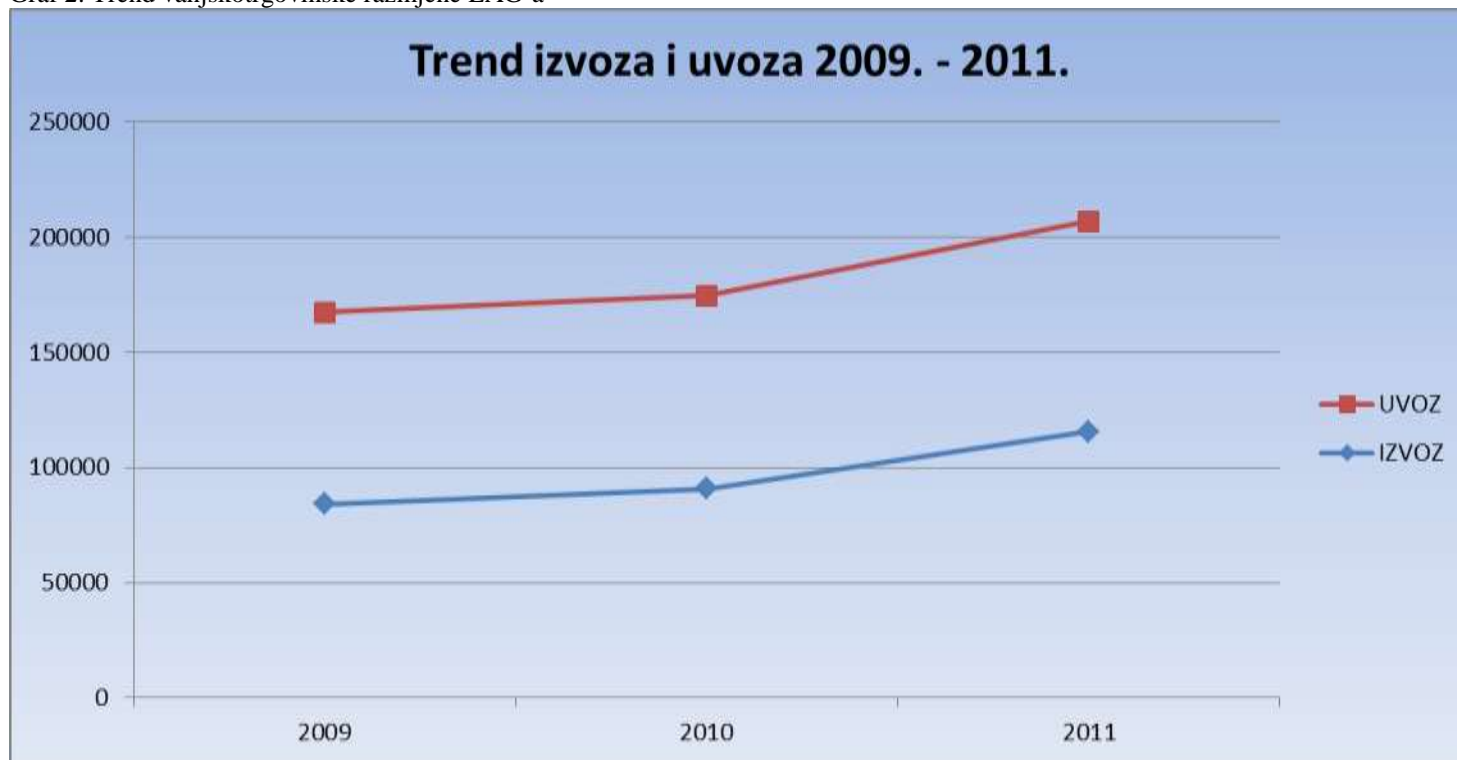
Gospodarstvo LAG-a se znatno oslanja na strano tržište izvozno orijentirano te je približno 35% ukupnih prihoda poduzetnika u 2011. ostvareno prodajom na inozemnom tržištu, dominantno tržištu EU. Primjetan je trend rasta izvoza na godišnjoj razini. Glavninu izvoza nosi prerađivačka industrija.

Tabela 4: Pregled vanjskotrgovinske razmjene po općinama za 2011 – iznosi u 000 USD

	IZVOZ			UVOZ			INDEKS 2011/2010		SALDO VT. RAZMJENE 2011
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	IZVOZ	UVOZ	
NEDELIŠĆE	40.687	40.251	47.510	47.118	49.049	54.434	118,03	110,98	-6.924
GORNJI MIHALJEVEC	21	5		34	164	42	0,00	25,61	-42
STRAHONINEC	195	58	73	1.262	770	300	125,86	38,96	-227
SV. JURAJ NA BREGU	2.215	2.238	2.077	713	1.027	1.207	92,81	117,53	870
SVETI MARTIN NA MURI	15.540	11.962	18.082	9.936	6.533	11.950	151,16	182,92	6.132
SELNICA	5	77	395	96	167	300	512,99	179,64	95
ŠENKOVEC	19.341	30.072	41.713	12.153	17.540	18.209	138,71	103,81	23.504
ŠTRIGOVA	4.152	4.058	3.572	9.936	6.533	3.016	88,02	46,17	556
Ukupno:	84.165	90.731	115.433	83.257	83.793	91.469			23.964

Izvor: Državni zavod za statistiku RH; Međimurje u brojkama 2011., Međimurje u brojkama 2010. – UDU MŽ

Graf 2. Trend vanjskotrgovinske razmjene LAG-a

1.2.5. OBRTNIŠTVO

Obrtništvo je tradicionalno razvijeno na području Gornjeg LAG-a, osobito proizvodno obrtništvo (prednjači proizvodnja proizvoda od metala) i građevinarstvo u obrtu. Prema podacima Hrvatske obrtničke komore u razdoblju 2009.-2011. bilježi se pad broja registriranih obrta na području LAG-a.

Tablica 5: Broj obrta i poslovanje obrta po općinama

GRAD - OPĆINA	BROJ OBRTA 31.12.2011.	PRIMICI	IZDACI	DOHODAK/ GUBITAK	BROJ OBRTA 30.09.2012.
NEDELIŠĆE	184	62.606.830,65	57.990.100,01	6.327.464,79	180
GORNJI MIHALJEVEC	24	24.905.398,19	22.717.585,47	2.385.220,17	24
STRAHONINEC	52	16.523.330,08	14.964.073,42	1.890.677,68	50
SV. JURAJ NA BREGU	49	21.383.627,42	19.384.151,64	2.174.972,30	46
SVETI MARTIN NA	31	13.645.591,42	11.663.521,72	2.093.800,27	31
SELNICA	20	7.883.817,38	6.964.940,81	997.329,35	19
ŠENKOVEC	41	14.023.037,25	11.931.747,82	2.339.946,47	43
ŠTRIGOVA	51	27.336.992,93	24.308.103,26	3.284.716,15	47
U K U P N O:	452	188.308.625,32	169.924.224,15	19.154.180,71	440

1.2.6. TRŽIŠTE RADNE SNAGE

U siječnju 2013. po podacima Hrvatskog Zavoda za zapošljavanje na području LAG-a Međimurski bregi i doli evidentirano je 2.463 nezaposlenih osoba. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine to je 294 nezaposlenih osoba više. Prema spolnoj strukturi nezaposlenih blago prevladavaju žene, a prema razini obrazovanja osobe najviše nezaposlenih osoba je sa srednjom školom do 3 godine trajanja/KV i VKV osobe.

Tabela 6: Nezaposlene osobe prema općini stanovanja, razini obrazovanja i spolu u siječnju 2013. godine

	UKUPNO	PREMA SPOLU		PREMA RAZINI OBRAZOVANJA					
		M	Ž	BEZ ŠKOLE I NEZAVRŠENA OŠ	OSNOVNA ŠKOLA	SR.Š. DO 3 GOD I KV/VKV	SR. Š. 4 GOD I GIMNAZIJA	VIŠA ŠK. I 1. STUPANJ FAK.	FAKUL., AKAD., MAG. I DOKTOR.
NEDELIŠĆE	1045	545	500	274	205	326	177	35	28
GORNJI MIHALJEVEC	119	55	64	8	29	46	24	5	7
STRAHONINEC	167	80	87	11	28	73	43	7	5
SV. JURAJ NA BREGU	388	188	200	23	92	158	89	14	12
SVETI MARTIN NA MURI	176	76	100	15	43	74	30	8	6
SELNICA	234	111	123	10	59	103	49	9	4
ŠENKOVEC	185	74	111	10	29	69	52	13	12
ŠTRIGOVA	149	71	78	13	38	60	27	9	2
Ukupno	2463	1200	1263	364	523	909	491	100	76

IZVOR: Mjesečni bilteni HZZ PU Čakovec siječanj 2013.

Tabela 7: Nezaposlene osobe prema općini stanovanja, razini obrazovanja i spolu u siječnju 2011., 2012., i 2013. godine

	UKUPNO 2011.	PREMA SPOLU		UKUPNO 2012.	PREMA SPOLU		UKUPNO 2013.	PREMA SPOLU	
		M	Ž		M	Ž		M	Ž
NEDELIŠĆE	899	468	431	882	443	439	1045	545	500
GORNJI MIHALJEVEC	85	41	44	96	45	51	119	55	64
STRAHONINEC	165	78	87	167	78	89	167	80	87
SV. JURAJ NA BREGU	335	176	159	345	165	180	388	188	200
SVETI MARTIN NA MURI	165	71	94	156	58	98	176	76	100
SELNICA	251	133	118	223	98	125	234	111	123
ŠENKOVEC	160	76	84	171	80	91	185	74	111
ŠTRIGOVA	149	85	64	129	65	64	149	71	78
Ukupno	2209	1128	1081	2169	1032	1137	2463	1200	1263

IZVOR: Mjesečni bilteni HZZ PU Čakovec

1.2.7. Poslovne zone

Na području LAG-a Međimurski doli i bregi nalazi se 13 zona od čega 2 popunjenih, 5 spremnih za ulaganje, 3 zona u pripremi te 3 zone u planu.

Privredna zona Nedelišće jedna je od 3 strateške zone u Međimurskoj županiji. Privredna zona Nedelišće, površine 83.338 m² nalazi se sjeverno od naselja i predstavlja prvu fazu razvoja cjelokupne zone. U konačnici je planirano da cijela zona obuhvati površinu od 250 hektara, koja završava s Gospodarskom zonom istočno od Macinca. Razvoj zone predstavlja bitnu sastavnicu strategije gospodarskog razvoja Općine Nedelišće i Međimurske županije.

Tabela 3: Pregled poslovnih zona na području LAG-a

Općina	Naziv zone	Status:	Površina zone u m ²	Broj gospodarskih subjekata koji posluju u zoni	Broj zaposlenih unutar zone
Gornji Mihaljevec	Poduzetnička zona Krč Gornji Mihaljevec	Spremna za ulaganje	81.300	0	0
Nedelišće	Gospodarska zona Goričica	U pripremi	160.000	10	382
	Privredna zona Nedelišće Faza I	Spremna za ulaganje	83.338		
	Faza II	u planu	2.416.662		
	Zona male privrede u Pušćinama	Spremana za ulaganje	30.000		
	Gospodarska zona istočno od Macinca	Popunjena	8.000		
Selnica	Gospodarska zona Selnica	Spremna za ulaganje	94.500	1	40
	Gospodarska zona Zebanec Selo	U planu	173.500		
Strahoninec	Poslovna zona sjeverno od obilaznice	U pripremi	-	0	0
Sveti Juraj na Bregu	Poduzetnička zona Brezje	Spremna za ulaganje	31.692	4	0
Sveti Martin na Muri	Gospodarska zona Sveti Martin: Faza I	Popunjena	140.000	16	294
	Faza II	U pripremi	770.00		
	Faza III	U planu	100.000		
Šenkovec	Privredna zona Šenkovec	Popunjena	20.000	1	43
	Poduzetnička zona	U planu	-		

	Šenkovec				
Štrigova	-	-	-	-	-
UKUPNO				32	759

1.2.8. Strani ulagači

Među najznačajnije strane ulagače na području LAG-a ubrajaju se poduzeća: TE-PRO d.o.o. i Polican aerosols d.o.o. smještena u Gospodarskoj zoni Sveti Martin te MIP WEYLAND d.o.o. iz Kuršanca.

Razvojni problemi	Razvojne potrebe
1. nespremnost gospodarski/poduzetničkih zona za prihvata ulagača i veliki broj zona u pripremi 2. nedostatni kapaciteti pojedinih gospodarskih zona 3. nedostatni poticaji za razvoj obrtništva i poduzetništva 4. nepostojanje formalnih udruženja malih i srednjih poduzeća na teritoriju cijelog LAG-a 5. slaba konkurentnost malih i srednjih poduzeća i obrta 6. nedostatak poticajnih mjera za visoke tehnologije i zapošljavanje stručnjaka	1. potrebno izgraditi preostalu komunalnu infrastrukturu (sustav odvodnje, ceste, struja i javna rasvjeta) i staviti zone u funkciju 2. proširenje postojećih gospodarskih zona i /ili otvaranje novih 3. potrebno osmisliti i provoditi poticajne mjere na razini JLS (jeftinije zemljište, oslobođenje komunalnog doprinosa i sl.) 4. potaknuti osnivanje udruga poduzetnika, klastera, zadruga i sl. oblika 5. osigurati preduvjete za povezivanje i umrežavanje 6. osmišljavanje posebnih poticajnih mjera i povlastica za zapošljavanje stručnjaka i uvođenje visokih tehnologija

1.2.9. Poljoprivreda

Područje LAG-a karakterizira raznovrsna i modernizirana poljoprivredna proizvodnja i postizanje visokih prinosa po jedinici površine. Postignuta je visoka specijaliziranost vinogradarske, voćarske, povrtlarske te peradarske proizvodnje. Ujedno, postoji iznimno raznolika ponuda kvalitetnih poljoprivredno - prehrambenih proizvoda, od vina, voćnih prerađevina i raznoraznih mesnih delicija koji čine bogatu enogastronomsku ponudu ovog dijela Međimurja. Tržište se sve više otvara baš za takve domaće, organske i autohtone proizvode i sve je razvijenija izravna prodaja tih proizvoda na suvremenim obiteljskim gospodarstvima koja odlično posluju.

Od velikog značaja je Vinska cesta Međimurja koja prolazi upravo kroz područje LAG-a *Međimurski doli i bregi* i kroz koju se plasira značajan udio proizvedenog vina. Uz tvrtku Agromedimurje d.d., proizvodnju drže mala obiteljska gospodarstva. Pod površinama vinograda nalazi se otprilike 800 hektara i ima oko 550 tržišnih proizvođača vina. Vinogradarstvo i vinarstvo ovoga područja nalazi se na prekretnici. Prevladavajući poslovni modeli proizvodnje grožđa i vina počeli su osjetno stagnirati u svom razvoju. Mlađe generacije koje nasljeđuju obiteljsko gospodarstvo trebale bi napraviti veći iskorak u uvođenju inovativnih tehnologija u procesu proizvodnje i prerade grožđa u vino.

Nažalost, intenziviranjem i modernizacijom poljoprivredne proizvodnje došlo je do veće

uporabe industrijskih inputa (mineralnih gnojiva, pesticida, stočne hrane itd.). Stoga je izuzetno bitno da se s vremenom na ovom području ne naruše prirodni procesi i ravnoteža budući da je poljoprivreda daleko najvažniji pojedinačni čimbenik koji utječe na prirodu i okoliš. Treba napomenuti da ipak sve više poljoprivrednih proizvođača pridaje značenje mjerama dobre poljoprivredne i okolišne prakse (poštivanju svih EU zakona o zaštiti okoliša i dobrobiti životinja).

S ciljem unaprjeđenja kvalitete života i održivog gospodarskog razvitka, uz postojeću integriranu proizvodnju, trebao bi se ubrzati i razvoj ekološke poljoprivrede budući da ekološka poljoprivreda ima strateško značenje za održivi razvitak ovog ruralnog prostora i poljoprivrede.

U strukturi proizvodnje dominira biljna proizvodnja. Uz nasade vinograda, značajni su i nasadi voćnjaka, prvenstveno jabuka. Opremljenost nasada jabuka sa sustavom za navodnjavanje i sa protugradnim mrežama je relativno dobra, isto kao i postojanje skladišnih kapaciteta. Dio proizvođača jabuka iz područja LAG-a *Međimurski doli i bregi* pune hladnjaču PZ Čakovec koja se nalazi u susjednom LAG-u *Središnje Međimurje*, te se i na taj način rješava eventualni nedostatak skladišnih kapaciteta. Najveći problem su uvjeti otkupa jabuka od proizvođača u postojeće skladišne kapacitete, isto kao i vlasništvo nad hladnjačama koje u većem dijelu ipak nije od samih voćara ili njihovih zadruga koje bi bilo potrebno osnovati (što bi bilo najbolje rješenje). Isto tako, postoji nekoliko privatnih hladnjača u kojima se skladišti jabuka.

Od ostalih kultura, u uzgoju prevladavaju i krmne i krušne žitarice (pšenica, ječam, kukuruz, uljana repica), povrtlarske kulture (korjenasto povrće), cvjećarska proizvodnja te u nešto manjem dijelu i stočarska proizvodnja (svinjogojstvo, peradarstvo, govedarstvo, pčelarstvo itd.). Za razliku od skladištenje jabuka, kod povrća postoji problem nedostatka hladnjača i skladišnih prostora, odnosno distributivnih centara. Pčelarstvo se smatra zapostavljenom granom kada je riječ o mogućnostima sufinanciranja investicija u tu granu stočarstva (IPARD ne pokriva investicije u pčelarstvu, isto kao što do sad nije bilo za pčelarsku proizvodnju subvencija na razini općina i županije). Stočarstvo je nedovoljno razvijeno, s iznimkom peradarske proizvodnje gdje postoji veliki broj suvremeno opremljenih farmi. Najveći udio proizvodnje svinjogojskog mesa odvija se na obiteljskim gospodarstvima koja imaju kooperaciju sa tvrtkom Agromeđimurje d.d. i Poljoprivrednom zadrugom Čakovec. Najznačajniji otkupljivač mesa je Mesna industrija „Vajda“. U postupku dobivanja oznake zaštićenog geografskog porijekla j eproizvodnja tradicionalnog proizvoda „mesa z' tiblice“, te je potrebno poduprijeti proizvodnju tog proizvoda. Nadalje, poljoprivrednici sa ovog područja nisu u dovoljnoj mjeri koristili mogućnosti IPARD programa, najčešće zbog složenosti procedure koju je trebalo zadovoljiti prilikom prijavljivanja projekata na natječaj.

Kao i u ostalom dijelu Međimurja, i ovdje postoje problemi vlasničke strukture poljoprivrednog zemljišta, te ju obilježava velika rascjepkanost i mali posjedi. Navodnjavanje je prisutno u nekom manjem obimu i to ponajviše na privatnim plantažnim nasadima voćnjaka. Za sad nisu dovoljno iskorištene mogućnosti navodnjavanja s obzirom na vodene resurse i mogućnosti agrotehnike. Većina plantažnih nasada jabuke osigurana je sustavom za zaštitu od tuče, te se za ovaj kraj može reći da mnogi poljoprivrednici poprilično uspješno upravljaju rizicima na svojim vinogradarskim i voćarskim proizvodnim površinama.

Danas situaciju dodatno otežavaju problemi sa prodajom i naplatom, rastom zaliha, sivim tržištem te klimatskim promjenama i njihovim utjecajem na proizvodnju. Za daljnji razvoj postojećih i novih poljoprivrednih gospodarstava, nužno je prilagođavanje uvjetima tržišnog gospodarstva. Kroz primjenu suvremene organizacije rada, novih tehnologija i organizirani nastup na tržištu, ostvarit će se konkurentna i profitabilna proizvodnja. To je moguće uz investiranja u objekte i opremu, zemljište i druge proizvodne kapacitete sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj koji će biti na raspolaganju hrvatskim poljoprivrednicima kada uđemo u EU.

Tablica x. Stanje govedarstva na području LAG-a *Međimurski doli i bregi*

RB	Općine	Uzgajivači	Goveda	Pasmine krava				Junice				Junad	Telad	
				simental	simxhol	hol	smeđa	sim	simxhol	hol	smeđa		muška	ženska
1	Nedelišće	45	499	92	33	120	5	62	19	73	2	51	15	20
2	Gornji Mihaljevec	119	1179	249	37	119	0	172	15	57	5	327	76	57
3	Štrigova	100	990	333	34	115	0	131	10	76	0	169	34	27
4	Sveti Martin na Muri	14	173	22	6	49	0	38	5	24	0	11	2	14
5	Selnica	25	329	65	11	106	0	38	5	72	0	11	2	14
6	Šenkovec	3	38	2	2	21	0	0	1	10	0	0	1	1
7	Strahoninec	8	128	10	3	58	0	7	0	32	0	8	4	5
8	Sveti Juraj na bregu	47	455	90	17	106	18	47	13	81	10	41	11	17
	LAG UKUPNO	361	3791	863	143	694	23	495	68	425	17	618	145	155

Izvor: HPA, 2013.g.

Govedarstvo je zasnovano na simentalskoj pasmini i omogućava proizvodnju mlijeka i mesa. Najveći otkupljivač mlijeka sa ovoga područja je Vindija d.o.o., prehrambena tvrtka sa sjedištem u Varaždinu. Sadašnje stanje govedarske proizvodnje ne osigurava mogućnost učinkovitog razvoja u idućem razdoblju, zbog niske razine proizvodnje mlijeka.

Tablica X. Stanje kozarstva na području LAG-a *Međimurski doli i bregi*

RB	Općina	Uzgajivači	Sanska			Alpina			Ukupno
			Jarčevi	Koze	Jarice	Jarčevi	Koze	Jarice	
1	Nedelišće	5	0	0	0	10	248	61	319
2	Gornji Mihaljevec	3	0	0	0	7	121	62	190
3	Štrigova	4	0	0	0	11	266	54	331
4	Sveti Martin na Muri	1	0	0	0	3	48	34	85
5	Selnica	2	0	0	0	2	109	39	150
6	Šenkovec	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Strahoninec	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Sveti Juraj na bregu	1	0	0	0	3	70	31	104
	LAG UKUPNO	16	0	0	0	36	862	281	1179

Izvor: HPA, 2013.g.

Kozarstvo se zasniva na uzgoju pasmine Alpina od strane malih obiteljskih gospodarstava. Uglavnom se radi o proizvodnji mlijeka koje otkupljuje tvrtka Vindija d.o.o. Ukupno je u uzgoju 1 179 grla. U EU ne postoje ograničenja uz proizvodnju kvota za mlijeku, pa se u ovoj proizvodnji nalazi velika razvojna šansa.

Problemi	Potrebe
<ol style="list-style-type: none"> 1. usitnjenost i rascjepkanost poljoprivrednih površina 2. poljoprivrednici nisu interesno udruženi (u zadruge, klastere i sl.) 3. nepovoljni uvjeti otkupa poljoprivrednih proizvoda u postojeće skladišne kapacitete/hladnjače i nedostatak skladišnih/distributivnih centara za povrtlarske i ostale poljoprivredne proizvode 4. česte i velike štete uslijed elementarnih nepogoda (suša, tuča) 5. potrebno riješiti problem državnog zemljišta 6. nedovoljno prodajnih kanala za poljoprivredne proizvode sa malih obiteljskih gospodarstava (nedostatak modernih tržnica) 7. neriješeni imovinsko-pravni odnosi (katastar-gruntovnica) 8. nepoznavanje najnovijih tehnologija u proizvodnji 9. prekomjerno korištenje pesticida u proizvodnji 10. nedostatak financijskih sredstava za sustav navodnjavanja iz rijeke Drave 	<ol style="list-style-type: none"> 1. potrebno provesti postupak okrupnjavanja 2. potrebno poticati udruživanje poljoprivrednika u zadruge, klastere i sl. radi zajedničkog nastupa na tržištu 3. vlasništvo nad postojećim otkupnim/skladišnim centrima poljoprivrednih proizvoda od strane organizirane grupe proizvođača (primjerice zadruge); izgradnja skladišnih/distributivnih centara za povrće i ostale poljoprivredne proizvode 4. izgradnja sustava za navodnjavanje i protugradnih mreža za višegodišnje nasade koji još nisu opremljeni tim sustavima zaštite 5. povrat državnog zemljišta u svrhu izgradnje poljoprivrednih zona i sl. 6. izgradnja i opremanje tržnica 7. provedba geodetske izmjere i katastarskih izmjena 8. edukacija poljoprivrednika o uvođenju novih tehnologija u proizvodnji 9. bolja primjena mjera dobre poljoprivredne i okolišne prakse 10. sufinanciranje izgradnje sustava navodnjavanja iz rijeke Drave

1.2.10. Turizam

LAG *Međimurski doli i bregi* obuhvaća turistički posebno atraktivan prostor sa zanimljivim turističkim atrakcijama na kojima se razvija toplički turizam, turizam na seljačkim domaćinstvima, gastronomski i enogastronomski turizam te sportski i poslovni turizam.

Značajan turistički proizvod/atrakcija ovog LAG-a svakako je Međimurska vinska cesta koja predstavlja poseban oblik prodaje poljoprivrednih, ugostiteljskih i turističkih proizvoda vinorodnog područja na kojem seljačka gospodarstva (obiteljska poljoprivredna gospodarstva) i ostale pravne i fizičke osobe, udruženi pod zajedničkim nazivom, u svojim kletima – podrumima i drugim vinarskim i vinogradarskim i voćarskim prerađivačkim kapacitetima, nude svoje proizvode, posebice vino, rakiju i voćne prerađevine iz vlastite proizvodnje, te ostale međimurske specijalitete. Međimurska vinska cesta uspješno egzistira od 2004. godine. Trenutna ponuda je tridesetak vrhunski uređenih kušaonica vina gdje se nude mnogostruko nagrađivane, pretežito bijele sorte vina.

Na vinsku cestu nadovezuje se gastronomska ponuda koju sačinjava 10-ak restorana, gostionica i turističkih seljačkih domaćinstava koji uz međimurska vina nude i različite domaće specijalitete.

Osim vinske ceste, na području LAG- a funkcionira i „Cesta tradicije“ koja povezuje desetak radionica u kojima se prezentiraju tradicijski zanati, „Mlinarov poučni put“ koji sa rekonstruiranim starim mlinom, „mlinarevom kućnom“ i ekomuzejom „Mura“ čini značajnu turističku atrakciju.

U kategoriji sportskog turizma potrebno je spomenuti gimnastički- sportski centar „ATON“ sa vrhunskom gimnastičkom dvoranom, sportskom dvoranom, fitnessom, wellness sadržajima i hostelom. Biciklističke staze i rafting na Muri također izazivaju sve više interesa kod domaćih i stranih turista. Turističku ponudu upotpunjava i sve veći broj manifestacija od kojih su najznačajnije one koje se vezuju uz vino „Urbanovo“ i „Vincekovo“.

Najveći smještajni kapaciteti nalaze se u okviru Spa & Sport Resorta Sveti Martin. Centar resorta čini kompleks zatvorenih bazena sa termalnom vodom, ljetni aquapark, wellness centar, restoranti, pub i mali trgovački centar. Smještajna ponuda obuhvaća Apartmane Regina sa 120 apartmana, a od 2009. godine resort uključuje smještaj u hotelu sa četiri zvjezdice, „Spa Golfer“, kapaciteta 320 kreveta (151 moderno opremljena soba i 6 suite-a). U sklopu hotela nalazi se luksuzni wellness centar na 1.800 kvadrata. Unutar resorta nalazi se i sportska dvorana te golf teren sa 9 rupa i grijanim greenovima od umjetne trave.

Osim u resortu, na području LAG-a razvila se i značajna ponuda privatnog smještaja u različitim kategorijama: hostel (1), apartmani (1), apartmani u domaćinstvu (2), sobe za iznajmljivanje (3), sobe za iznajmljivanje na seljačkom domaćinstvu (1).

Tablica xx. Broj kreveta na području LAG-a u 2012.

Općina/grad	Broj kreveta
Nedelišće	63
Sv. Juraj na Bregu	10
Sv. Martin na Muri	689
Štrigova	14
UKUPNO	776

Izvor: Turistička zajednica Međimurske županije

Na području LAG-a je prema podacima Državnog zavoda za statistiku u 2011. godini boravilo 25.307 domaćih i stranih gostiju koji su ostvarili ukupno 54.634 noćenja ili u prosjeku 2,2 noćenja.

Tablica x: podaci o broju noćenja za 2011. godinu

Općina/grad	Dolasci			Noćenja		
	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno
Nedelišće	972	917	1.889	2.323	2.682	5.005
Sv. Juraj na Bregu	154	90	244	388	242	630
Sv. Martin na Muri	18.464	4.633	23.097	37.866	10.888	48.774
Štrigova	69	8	77	187	38	225
UKUPNO	19.659	5.648	25.307	40.764	13.850	54.634

Izvor: Međimurje u brojkama 2011. (prema Državnom zavodu za statistiku)

Trendovi u turizmu govore nam da turisti boravak ocjenjuju sadržajnijim kada osim samoje destinaciji koja je razlogu dolaska njihov boravak uključuje posjete i drugim atrakcijama u destinaciji. Turisti više ne kupuju pojedine proizvode oni kupuju tj. plaćaju «DOŽIVLJAJ».

Smještajni kapaciteti na području LAG-a nadopunjuju se topličkim odnosno wellness sadržajima, enogastronomskom ponudom, međutim na području LAG-a postoje i druge prirodne i kulturno-povijesne znamenitosti koje je potrebno intenzivnije uključiti u turističku ponudu. Neki od njih su; crkva Svetog Jurja na Bregu, crkva Svetog Jeronima u Štrigovi očuvane originalne freske Ivana Rangera, najpoznatijeg hrvatskog baroknog majstora freske, dvorci Banfi i Tkalec, područja zaštićene prirode. (detaljni pregled postojećih i mogućih turističkih atrakcija nalazi se u aneksu xx)

Na području LAG-a djeluju 3 turističke zajednice i to u Nedelišću, Štrigovi i Sv. Martinu koje se uz JLS brinu za razvoj turizma.

Problemi	Potrebe
<ol style="list-style-type: none"> nedostaju smještajni kapaciteti posebnih kategorija (sobe u turističkim seljačkim domaćinstvima, privatni kampovi, vikend kuće za najam) nedovoljna promocija postojećih turističkih potencijala i proizvoda neiskorištena kulturna i prirodna baština kao turističkim potencijal (zaštićeni krajolik rijeke Mure, lov i ribolov, tradicionalni zanati i sakralni objekti) neadekvatna gastronomska ponuda u pojedinim objektima nedovoljno proaktivne turističke zajednice uslijed nedostatka financijskih sredstva, ljudskih resursa i/ili neadekvatnih prostora nestandardizirana usluga, nedovoljno educiran kadar u turizmu 	<ol style="list-style-type: none"> ciljano proširenje ponude smještaja u kategorijama koje nedostaju cjelokupno osmišljavanje i provođenje promocije cjelokupne turističke ponude LAG-a osmišljavanje novih turističkih proizvoda i aktivnosti koji će uključiti potencijale kulturne i prirodne baštine potrebno ciljano proširenje i podizanje kvalitete gastronomske ponude povećati izdvajanje iz proračuna za ciljano djelovanje turističkih zajednica provođenje ciljanih edukacija radi podizanja kvalitete usluge u turizmu

1.3. Demografske i socijalne značajke područja

Povoljna demografska i socijalna obilježja određenog područja temelj su razvoja i društveno-gospodarskog napretka. U odnosu na ostatak Hrvatske, Međimurska županija je tradicionalno prostor povoljnih demografskih značajki, a takva kretanja su zapažena uglavnom i na području LAG-a Međimurski doli i bregi. Analiza dostupnih demografskih podataka upućuje da područje LAG-a pokazuje veće vrijednosti od prosjeka republike Hrvatske, posebno ako se govori o prirodnom prirastu i vitalnom indeksu. Zanimljivo je spomenuti da su ove vrijednosti ne samo mnogo više kada ih uspoređujemo s nacionalnom razinom, već prirodni prirast i vitalni indeks bilježe rast u većini općina u LAG-u ukoliko se uspoređuju godine 2001. i 2011. Usprkos ovim pozitivnim obilježjima, ne može se reći da je stanovništvo LAG-a mlado, jer je i na ovom području prisutan trend demografskog starenja stanovništva.

U nastavku su opisane demografske i socijalne značajke područja LAG-a, a odnose se na kretanje broja stanovnika, dobnu strukturu stanovništva i radno sposobno stanovništvo, demografska kretanja, obrazovnu strukturu i školstvo.

1.3.1. Kretanje broja stanovnika po općinama/gradu

Ukoliko se uspoređuju popisna razdoblja 1981., 1991. i 2001. na području LAG-a u cjelini bilježi se kontinuiran rast broja stanovnika. Taj je pozitivan trend zaustavljen prema podacima s popisa 2011. Iznimka su općine Nedelišće i općina Šenkovec gdje se bilježi rast broja stanovnika čak i kada se uspoređuje 2001. i 2011. godina. Prema posljednjem popisu stanovništva na području LAG-a registrirano je 32 905 stanovnika, od čega 16 682 žena (50,70%) i 16 223 muškaraca (49,30%).

Tablica xy. Kretanje broja stanovništva na području LAG-a Međimurski doli i bregi od 1981.-2011.

Općina / Grad	Br. stanovnika			
	Popis 1981.	Popis 1991.	• Popis 2001.* prema EU popisnoj metodi	Popis 2011.
Gorni Mihaljevec	2388	2227	2.046	1.917
				M 934 Ž 983
Nedelišće	10.289	11.248	11.544	11.975
				M 5.843 Ž 6.132
Selnica	3 413	3 322	3.442	2.991
				M 1531 Ž 1460
Strahoninec	2.260	2.580	2.728	2.682

				M 1308 Ž 1374
Sv. Juraj na Bregu	4657	5012	5.279	5.090 M 2545 Ž 2545
Sv. Martin na Muri	3083	2867	2.958	2.605 M 1302 Ž 1301
Šenkovec	2.244	2.537	2.770	2.879 M 1404 Ž 1475
Štrigova	3703	3346	3.221	2.766 M 1356 Ž 1410
LAG	32037	33139	33988	32.905 M Ž

**Mora se naglasiti da je podatke o broju stanovnika za 1991. i 2001. teško uspoređivati s obzirom da je 2001. korištena popisna metoda EU po kojoj se odvojeno prikazuje stalno stanovništvo i stanovništvo koje je prijavljeno na određenoj adresi u Državi, ali stvarno duže od godine dana boravi izvan mjesta, najčešće radi stalnog zaposlenja.*

Izvor: podaci za popise 2001. i 2011. Državni zavod za statistiku - Kontingenti stanovništva, po gradovima/općinama; podaci za popise 1981. i 1991. Prostorni planovi pojedinih općina (<http://www.zavod.hr/>), podaci za Grad Čakovec za popise 1981. i 1991. Državni zavod za statistiku - Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001.

Najveći broj romske populacije u Republici Hrvatskoj živi upravo u Međimurskoj županiji. S obzirom da Županija ulaže znatne napore za učinkovitu integraciju Roma (obrazovni programi, uređenje infrastrukture u romskim naseljima) u nastavku izdvojamo podatke o broju pripadnika romske nacionalne manjine, ali i ostalih nacionalnih manjina. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku iz Popisa stanovništva 2011., na prostoru LAG-a registrirano je 1 767 pripadnika nacionalnih manjina. Registrirano je ukupno 1 245 pripadnika romske nacionalne manjine na području LAG-a. Najveći broj Roma živi u općini Nedelišće - 1 239. Druga nacionalna manjina koja brojem pripadnika ima zapaženu zastupljenost jesu Slovenci. Na području LAG-a zabilježeno je ukupno 289 pripadnika slovenske nacionalne manjine, a najveći broj Slovenaca nalazi se na području općina Štrigova, njih 116 i Nedelišće, njih 50. Od ostalih nacionalnih manjina, najzastupljeniji su Srbi i Albanci.

Tablica xy. Broj pripadnika nacionalnih manjina na području LAG-a Međimurski doli i bregi u 2011.

Nacionalne manjine			
Općina/Grad	Pripadnici nacionalnih manjina	Od toga Romi	Od toga Slovenci
Gornji Mihaljevec	37	1	33
Nedelišće	1 406	1 239	50
Selnica	30	1	21
Strahoninec	30	1	5
Sveti Juraj na Bregu	47	0	15
Sveti Martin na Muri	66	0	44
Šenkovec	18	0	5
Štrigova	133	3	116
LAG	1 767	1 245	289

Izvor: DZS - Stanovništvo prema narodnosti po gradovima/općinama, popis 2011.

S obzirom da je Međimurska županija ima velik broj osoba s invaliditetom, a ujedno je županija s najvišom prevalencijom invaliditeta u dječjoj dobi u nastavku prikazujemo podatke o broju osoba s invaliditetom. Posljednji dostupni podaci su podaci iz popisa stanovništva 2001. Na području LAG-a Središnje Međimurje tada je bilo registrirano ukupno 2 864 osoba s invaliditetom.

Tablica xy: Broj osoba s invaliditetom na području LAG-a Međimurski doli i bregi u 2001.

Općina/Grad	Osobe s invaliditetom
Gornji Mihaljevec	164
Nedelišće	906
Selnica	242
Strahoninec	223
Sveti Juraj na Bregu	485
Sveti Martin na Muri	329
Šenkovec	202
Štrigova	313

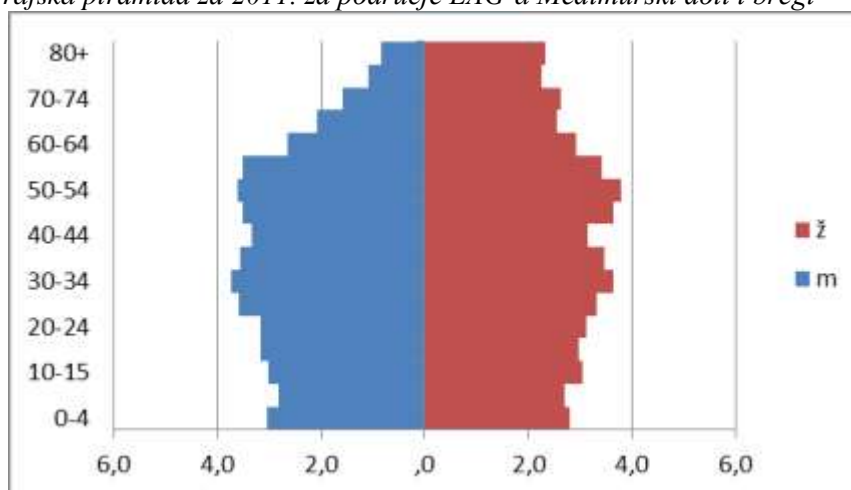
LAG	2 864
------------	--------------

Izvor: DZS - Stanovništvo prema spolu, starosti i uzroku invalidnosti, po gradovima/općinama, popis 2001.

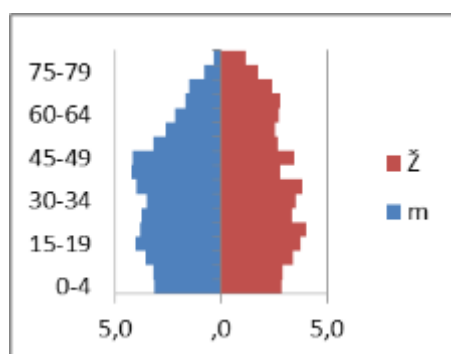
1.3.2. Dobna struktura stanovništva

Kako je stanovništvo, uz materijalne čimbenike, pretpostavka društveno gospodarskog razvitka određenog područja važno je pratiti njegovu demografsku strukturu. Popisom stanovništva 2011. godine, utvrđeno je da je na području LAG-a živjelo 32905 stanovnika, dok je 2001. godine taj broj iznosio 33621. Iako je zabilježen pad broja stanovnika to se ne može pripisati prirodnom prirastu koji je pozitivan, stoga su najvjerojatniji uzrok smanjenja broja stanovnika migracije. Na grafu xy koji prikazuje demografsku piramidu za 2011. vidljivo je da je baza starosne piramide šira od njezina vrha, što znači da stanovništvo ne odumire, ali isto tako je vidljivo da najveći broj stanovništva čini zrelo stanovništvo (55,59%).

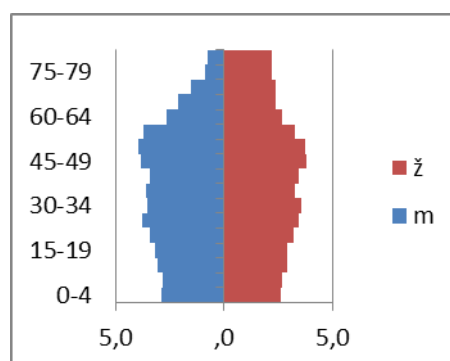
Graf xy: Demografska piramida za 2011. za područje LAG-a Međimurski doli i bregi

Izvor: Izrada autora prema podacima DZS-a, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, popis 2011.

Graf

xy.

Demografske piramide za 2001. i 2011. za područje LAG-a Međimurski doli i bregi

Izvor: Izrada autora prema podacima DZS-a, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, popis 2011.

1.3.3. Radno sposobno stanovništvo

Radno sposobno stanovništvo ili radni kontingent čine pripadnici starosnih skupina između 15. i 64. godine života. Broj i struktura radnog kontingenta čini demografski okvir za tržište rada. Kao što prikazuje donja tablica, prema podacima iz 2011. na području LAG-a ukupni broj stanovnika u dobi od 15. do 64. godina je 22 545, od čega je 11 575 (51,34%) i 10 970 žena (48,66%). Ovi podaci pokazuju da je 68,52% cjelokupnog stanovništva LAG-a u radno sposobnoj dobi i da može aktivno sudjelovati u gospodarskim procesima. Struktura uzdržavanog stanovništva (mladi do 14. godina i staro stanovništvo u dobi od 65+) pokazuje povoljne karakteristike, jer je udio kontingenta mladih koji su potencijalna buduća radna snaga veći od staračkog stanovništva (kontingent mladih - 5 594; starački kontingent - 4 767).

Tablica xy: Radno sposobno stanovništvo na području LAG-a Međimurski doli i bregi u 2011.

RADNO SPOSOBNO STANOVNIŠTVO (2011.)				
POPIS NASELJA	UKUPNO	MUŠKARCI	ŽENE	% (NASELJE)
Gornji Mihaljevec	1 287	676	611	m 52,52% / ž 47,47%
Nedelišće	8 124	4 099	4 025	m 50,45% / ž 49,54%
Selnica	2 029	1 092	937	m 53,82% / ž 46,18%
Strahoninec	1 897	943	954	m 49,71% / ž 50,29%
Sveti Juraj na Bregu	3 599	1 866	1 733	m 51,85% / ž 48,15%
Sveti Martin na Muri	1 805	945	860	m 52,35% / ž 47,65%
Šenkovec	2 009	999	1 010	m 49,73% / ž 50,27%
Štrigova	1 795	955	840	m 52,88% / ž 47,11%
UKUPNO	22 545	11 575	10 970	m 51,35% /

				ž 48,65%
--	--	--	--	----------

Izvor: izrada autora prema podacima DZS-a, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, popis 2011.

1.3.4. Demografska kretanja

1.3.4.1. Prirodni prirast

Kada se uspoređuju podaci o prirodnom prirastu (razlika između broja živorođene djece i broja umrlih osoba) za 2001. i 2011. na području cijelog LAG-a uočavamo uglavnom pozitivno kretanje. Prema podacima iz donjeg grafa/tablice, prirodni prirast pozitivan je u šest općina na području LAG-a: općina Gornji Mihaljevec, općina Nedelišće, općina Selnica, općina Strahoninec, općina Sveti Juraj na Bregu i općina Šenkovec. Negativan prirodni prirast imaju samo općine Sveti Martin na Muri (2001. = 0; 2011. = -12) i općina Štrigova. Općina Štrigova je jedina općina koja ima kontinuiran negativan prirodni prirast (2001. = -20; 2011. = -9). Općina s najvećim prirodnim prirastom je općina Nedelišće (2001. = 42; 2011. = 49), zatim slijede općine Selnica (2001. = 8; 2011. = 13), i općina Sveti Juraj na Bregu (2001. = 10; 2011. = 11). Općina Gornji Mihaljevec bilježi najznačajniji porast prirodnog prirasta (2001. = -19; 2011. = 0). Usporedbom prirodnog prirasta u 2011. za područje cijelog LAG-a i prirodnog prirasta u 2011. na nacionalnoj razini dobiveni su sljedeći podaci: 59 za LAG i -2,2 za RH što ukazuje da područje LAG-a u globalu ima veoma povoljnija prirodna kretanja nego nacionalni prosjek.

Graf xy: Prirodni prirast na području LAG-a Međimurski doli i bregi u 2001. i 2011.

STOPA PRIRODNOG PRIRASTA		
POPIS NASELJA	2001.	2011.
Gornji Mihaljevec	-19	0
Nedelišće	42	49
Selnica	8	13
Strahoninec	14	6
Sveti Juraj na Bregu	10	11
Sveti Martin na Muri	0	-12

Šenkovec	1	1
Štrigova	-20	-9
LAG	36	59

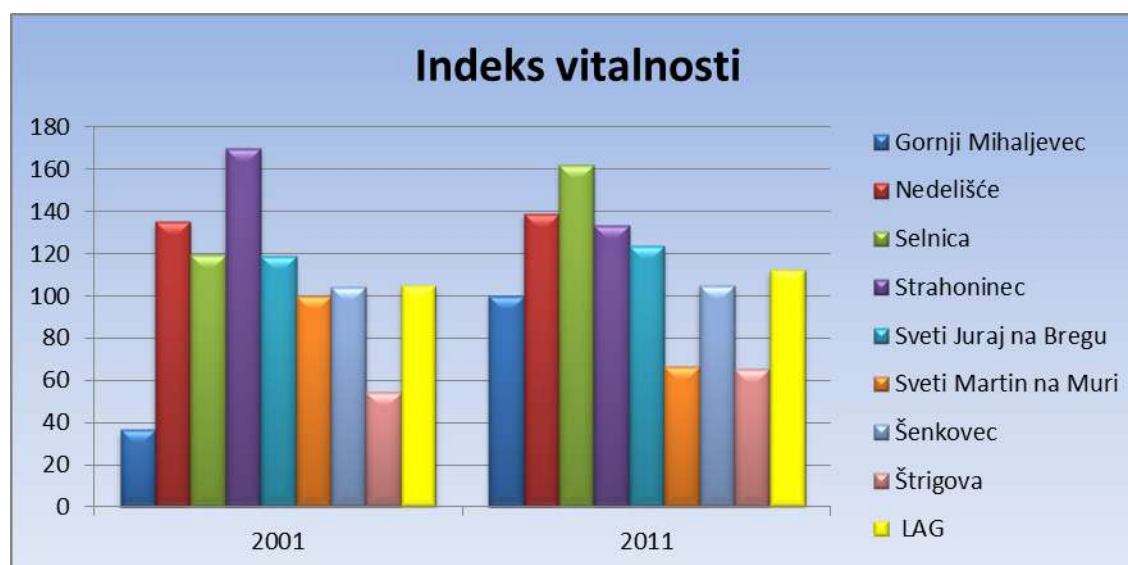
Izvor: Izrada autora prema Državni zavod za statistiku; Priopćenja i Statistička izvješća; Prema programu publiciranja za 2002. i 2012.; Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2001. i 2011.; br. 7.1.1.

1.3.4.2. Vitalni indeks

Donji graf prikazuje vitalne indekse za područje LAG-a u 2001. i 2011. Ovi podaci slijede zakonitosti prirodnog prirasta pa tako za područje cijelog LAG-a možemo reći da uglavnom raste broj živorođene djece u odnosu na broj umrlih osoba. Izraziti rast vitalnog indeksa bilježi se u općini Gornji Mihaljevec (2001. = 36,7; 2011. = 100) i općini Selnica (2001. = 119,5; 2011. = 161,9). Pad vitalnog indeksa bilježi se u općini Strahoninec (2001. = 170; 2011. = 133,3), i općini Sveti Martin na Muri (2001. = 100; 2011. = 66). Relativno stabilne omjere živorođenih i umrlih osoba imaju općine Nedelišće (2001. = 135,3; 2011. = 138,9), Šenkovec (2001. = 104; 2011. = 105) i Sveti Juraj na Bregu (2001. = 118,5; 2011. = 123,9). Usporedbom vitalnih indeksa za 2011. na razini Republike Hrvatske i na razini cjelokupnog LAG-a vidljivo je da je područje LAG-a visoko iznad nacionalnog prosjeka (LAG = 111,89; RH = 80,7).

Graf xy: Indeks vitalnosti na području LAG-a Međimurski doli i bregi u 2001. i 2011.

INDEKS VITALNOSTI		
POPIS NASELJA	2001.	2011.
Gornji Mihaljevec	36,7	100
Nedelišće	135,3	138,9
Selnica	119,5	161,9
Strahoninec	170	133,3
Sveti Juraj na Bregu	118,5	123,9
Sveti Martin na Muri	100	66,7
Šenkovec	104	105
Štrigova	54,5	65,4
LAG	104,81	111,89

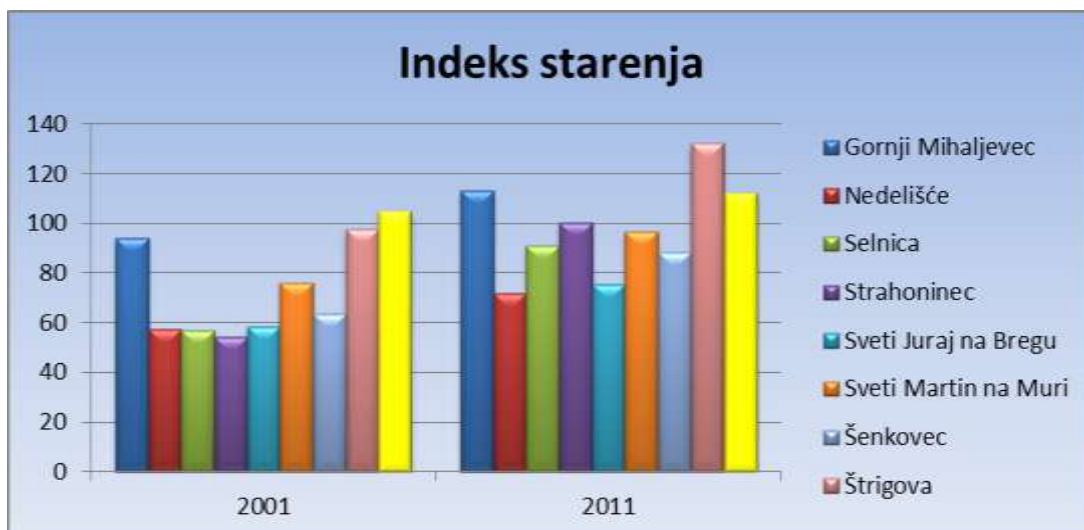
Izvor: Izrada autora prema Državni zavod za statistiku; Priopćenja i Statistička izvješća; Prema programu publiciranja za 2002. i 2012.; Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2001. i 2011.; br. 7.1.1

1.3.4.3. Indeks starenja

Prirodni prirast i vitalni indeks za područje LAG-a Međimurski doli i bregi pokazuju da se u većini općina u LAG-u rađa više djece nego što osoba umire. Iako su ovo pozitivna obilježja, još uvijek se ne može govoriti o pretežito mladom stanovništvu. Usporedba indeksa starenja (odnosa broja stanovnika starih 60 i više godina prema broju stanovnika u dobi od 0 do 19 godina) u grafu Xy pokazuje stalni porast udjela starog stanovništva na području gotovo cijelog LAG-a za 2001. i 2011. Najstarija općina na području LAG-a je općina Štrigova (2001. = 97,7; 2011. = 132,1), dok je najmlađa općina Nedelišće (2001. = 57,4; 2011. = 71,8). Usporedbom indeksa starenja za područje cijelog LAG-a i indeksa starenja na nacionalnoj razini za 2011. dobiveni su sljedeći podaci: 111,89 za LAG i 115 za RH, što ukazuje da područje LAG-a gledano u prosjeku slijedi globalni trend starenja stanovništva i da ima u prosjeku veći udio starog stanovništva u odnosu na mlađe stanovništvo nego što je to prosjek na razini države.

Graf xy: Indeks starenja na području LAG-a Međimurski doli i bregi u 2001. i 2011.

INDEKS STARENJA		
POPIS NASELJA	2001.	2011.
Gornji Mihaljevec	94,3	113,2
Nedelišće	57,4	71,8
Selnica	56,9	91
Strahoninec	54,4	100,5
Sveti Juraj na Bregu	58,7	75,3
Sveti Martin na Muri	76,2	96,7
Šenkovec	63,9	88,4
Štrigova	97,7	132,1
LAG	104,81	111,89

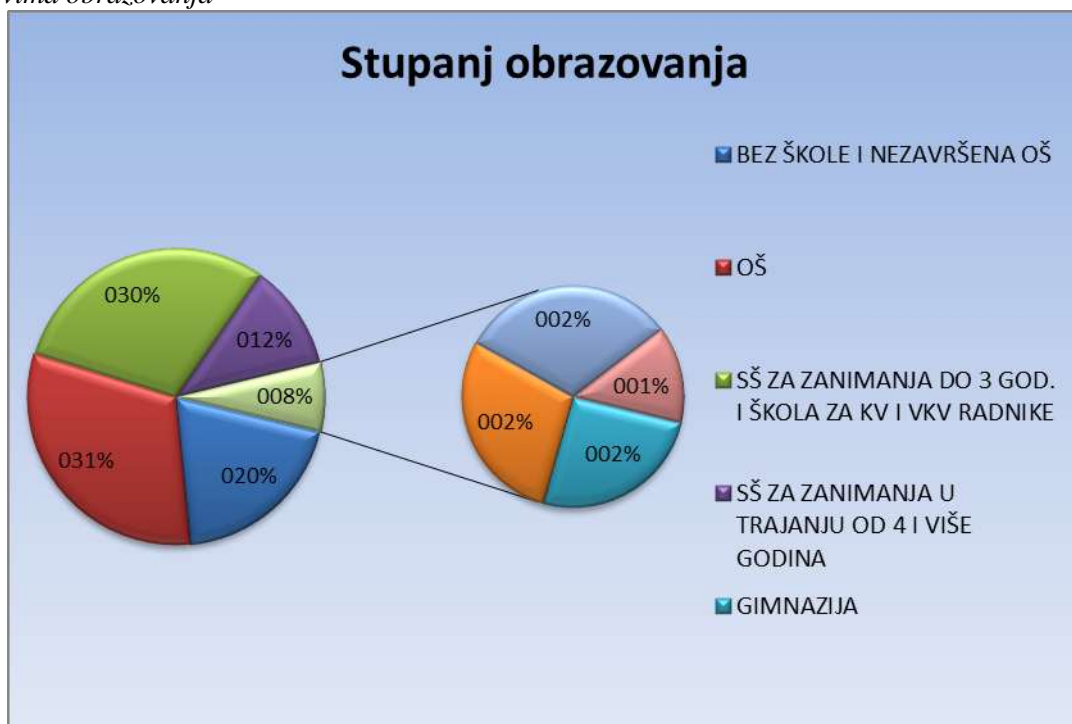
Izvor: Izrada autora prema podacima DZS-a, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, popis 2011

1.3.5. Obrazovna struktura stanovništva

Prema posljednjim dostupnim podacima za obrazovnu strukturu iz Popisa stanovništva 2001. ukupni broj stanovnika na razini LAG-a bez osnovne škole i nezavršene osnovne škole je 5 419 (19,67%) od čega 1 920 (35,43%) muškaraca i 3 499 (64,57%) žena. Završenu osnovnu školu ima 8 631 osobe (31,32%) od čega 5 138 (59,52%) žena i 3 493 (40,48%) muškaraca. Srednju školu za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike završilo je 8 251 osoba (29,94%), od toga 2 528 (30,64%) žena i 5 723 (69,36%) muškaraca. Srednju školu u trajanju za zanimanja od 4 i više godina završilo je 3 179 osoba (11,54%), od toga 1 851 (58,23%) žena i 1 328 (41,77%) muškaraca. Gimnaziju je završilo 532 osoba (1,93%) od čega 315 (59,21%) žena i 217 (40,79%) muškaraca. Višu školu, I. stupanj fakulteta i stručni studij završilo je 599 osoba (2,16%) od čega 335 (55,93%) žena i 264 (44,07%) muškaraca. Fakultete, akademije, magisterije, doktorate na području LAG-a završilo je ukupno 656 osoba (2,38%) od čega 328 (50%) žena i 328 (50%) muškaraca.

U analizi obrazovne strukture, napravljen je i osvrt i na broj nepismenih osoba na području LAG-a „Međimurski doli i bregi“. Prema posljednjim dostupnim podacima iz Popisa stanovništva 2001., na području LAG-a zabilježena je niska razina nepismenosti s ukupno 220 nepismenih osoba. Najviše nepismenih osoba zabilježeno je na području općine Nedelišće s 92 nepismene osobe. Najveći udio u ovoj brojci zauzimaju žene, čak 68 nepismenih žena i to najviše u dobi od 45 - 49 godina te 65 i više godina.

Graf xy: Obrazovna struktura stanovništva na području LAG-a Međimurski doli i bregi po stupnjevima obrazovanja

Izvor: Izrada autora prema Državni zavod za statistiku; Popis stanovništva 2001

Graf xy: Obrazovna struktura stanovništva na području LAG-a Međimurski doli i bregi po stupnjevima obrazovanja i po spolu

Izvor: Izrada autora prema Državni zavod za statistiku; Popis stanovništva 2001.

OBRAZOVNA STRUKTURA (2001.)							
POPIS NASELJA	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina	Gimnazija	Viša škola, I. stupanj fakulteta i stručni studij	Fakultet, akademija, magisterij, doktorat
Gornji Mihaljevec	506	551	480	117	18	22	25
	196	221	344	55	11	12	13
	310	330	136	62	7	10	12
Nedelišće	2 068	2 283	2 978	1 195	176	225	251
	665	977	1 997	485	65	110	126
	1 403	1 306	981	710	111	115	125
Selnica	355	1 168	783	228	38	37	25
	148	449	589	96	16	13	13
	207	719	194	132	22	24	12
Strahoninec	335	547	757	376	54	62	87
	95	219	520	153	16	22	44
	240	328	237	223	38	40	43
Sveti Juraj na Bregu	542	1 779	1 226	481	90	67	84
	191	699	884	222	41	31	38
	351	1 080	342	259	49	36	46
Sveti Martin na Muri	683	684	692	237	42	36	27
	271	269	496	91	28	13	15
	412	415	196	146	14	23	12

Šenkovec	244	619	698	387	76	92	126
	69	240	460	165	29	43	64
	175	379	238	222	47	49	62
Štrigova	686	1 000	637	158	38	58	31
	285	419	433	61	11	20	15
	401	581	204	97	27	38	16
LAG	5 419	8 631	8 251	3 179	532	599	656
	1 920	3 493	5 723	1 328	217	264	328
	3 499	5 138	2 528	1 851	315	335	328
Postotak	19,67%	31,32%	29,94%	11,54%	1,93%	2,16%	2,38%
	35,43%	40,48%	69,36%	41, 77%	40,79%	44,07%	50,00%
	64,57%	59,52%	30,64%	58, 23%	59,21%	55,93%	50,00%

Problemi	Potrebe
1.trend starenja stanovništva u svim općinama na području LAG-a	1.stvaranje boljih uvjeta život rad mladih obitelji (otvaranje novih radnih mjesta, osiguranje infrastrukture, poticajne mjere stambenog zbrinjavanja)
2.neadekvatna obrazovana struktura – visok udio osoba bez završene OŠ ili samo sa završenom OŠ	2.poticati cjeloživotno učenje, školovanje i studiranje dodjelom stipendija i kredita
3.slab povratak mladih nakon završenog školovanja u drugim gradovima	3.u poduzetničkim zonama poticajnim mjerama osigurati otvaranje radnih mjesta i zapošljavanje prvenstveno mladih i visokoobrazovanih
4.radno sposobno stanovništvo se iseljava i dnevna migracija stanovništva zbog odlaska na posao	4.poticajnim mjerama zaustaviti iseljavanje stanovništva i dnevne migracija u druge države

1.3.6. Školstvo

Uvodno

LAG raspolaže obrazovnim institucijama za predškolsko i osnovnoškolsko obrazovanje. Iako vrtićki kapaciteti u većini općina zadovoljavaju potrebe stanovništva, neke općine prijavljuju nedostatak kapaciteta i potrebu za gradnjom novih vrtića (općina Nedelišće), ali i otvaranjem jaslica, dok je istovremeno zamjetan trend smanjenja broja djece u vrtićima u općinama udaljenijim od gradskih središta.

Jednosmjenska nastava kao trenutno važeći pedagoški standard u osnovnim školama provodi se u manjem broju škola, dok program produženog boravka nije na raspolaganju ni u jednoj školi. Pokrivenost stručnim timovima sastavljenim od psihologa, defektologa, logopeda i pedagoga nije zadovoljavajuća.

1.3.6.1. Predškolsko obrazovanje

Na području LAG-a „Međimurski doli i bregi“ djeluje 8 vrtića, te 4 područna odjela dječjih vrtića iz LAG-a Središnje Međimurje, koje pohađa sveukupno 605 djece.¹ To su: DV „Zvončić“ Nedelišće, DV „Zipka“ Gornji Mihaljevec s područnim odjelom „Ringišpil“ u Lopatincu, DV „Sunčeko“ Selnica s područnim odjelom „Sunčeko II“, također u Selnici, DV „Smješko“ Sveti Martin na Muri, DV „Vrapčić“ Šenkovec, DV „Grlica“ Šenkovec, DV „Ribica“ Žabnik i DV „Kockice“ Štrigova s područnim objektom.

¹ Podaci za pedagošku godinu 2012./2013. (izvor: Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport Međimurske županije)

U većini slučajeva radi se o privatnim vrtićima dok su općine navedene kao osnivači samo 2 vrtića: DV „Zvončić“ iz Nedelišća i DV „Vrapčić“ iz Šenkovca. Vrtići čiji su osnivači općine financiraju se kombinirano sredstvima iz općinskih proračuna i iz vlastitih sredstava roditelja. Neki vrtići koji jesu privatni subvencionirani su od strane općine u određenom postotku. Takav slučaj je s dječjim vrtićima: DV „Sunčeko“ iz Selnice s PO „Sunčeko II“, DV „Smješko“ iz Svetog Martina na Muri, DV „Ribice“ iz Žabnika i DV „Kockice“ iz Štrigove.

Osim redovnih programa, programa predškole i programa učenja stranog jezika koje provodi velika većina dječjih vrtića, na području LAG-a se izdvaja program katoličkog vjerskog odgoja koji se provodi u DV „Zvončić“ iz Nedelišća, DV „Vrapčić“ iz Šenkovca i DV „Ribica“ iz Žabnika.

U DV „Vrapčić“ iz Šenkovca djeluju jaslice koje subvencionira Općina Šenkovec.

1.3.6.2. Osnovnoškolsko obrazovanje²

U 9 mjesta postoji osnovna škola, a u 8 mjesta područna škola. Osnovna škola Nedelišće ima dvije područne škole (PŠ Dunjkovec i PŠ Pušćine), a OŠ Štrigova tri (PŠ Prekopa, PŠ Stanetinec i PŠ Železna Gora).

Prema podacima Upravnog odjela za obrazovanje, kulturu i sport Međimurske županije, u školskoj godini 2012./2013. ukupno 3 043 djece je u sustavu osnovnoškolskog obrazovanja.

U 2011. započeli su s radom centri izvrsnosti u sljedećim školama: Centar izvrsnosti za kemiju, fiziku i biologiju u OŠ Nedelišće, Centar izvrsnosti za hrvatski, engleski i njemački jezik u OŠ Strahoninec te Centar izvrsnosti za informatiku u OŠ „Petar Zrinski“ Šenkovec. U ovoj školskoj godini javlja se problem financiranja centara izvrsnosti.

Jednosmjenska nastava organizirana je u 8 od ukupno 17 osnovnih škola na području LAG-a. Riječ je o školama: OŠ Sveti Martin na Muri, OŠ Štrigova, PŠ Dunjkovec, PŠ Gornji Hrašćan, PŠ Prekopa, PŠ Pušćine, PŠ Stanetinec i PŠ Železna Gora. U ostalim školama ne provodi se jednosmjenska nastava uglavnom zbog nedostatnih prostornih kapaciteta. Ni jedna škola na području LAG-a ne provodi program produženog boravka učenika.

U tablici xy dat je prikaz broja učenika po školama, zasebno za 1. – 4. razred i za 5. – 8. razred te ukupan broj djece. U većini škola koje su matične škole s područnim školama u višim razredima dolazi do povećanja broja učenika zbog pripajanja djece iz područnih škola, ponegdje i više od 100%, kao što je to slučaj s OŠ Nedelišće i OŠ Štrigova (zbog više područnih odjela).

² Korišteni su podaci za školsku godinu 2012./2013. (izvor: Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport Međimurske županije)

Tablica xy: Prikaz broja djece u osnovnim školama na području LAG-a Međimurski doli i bregi u šk. godini 2012./2013.

Škola	Br. djece (1.-4.raz.)	Br. djece (5.-8.raz.)	UKUPNO
OŠ Gornji Mihaljevec	66	84	150
OŠ Nedelišće	153	323	476
OŠ Nedelišće, PŠ Dunjkovec	96	-	96
OŠ Nedelišće, PŠ Pušćine	50	-	50
OŠ „Dr. Ivana Novaka“ Macinec	191	237	428
OŠ „Dr. Ivana Novaka“ Macinec, PŠ Gornji Hrašćan	33	-	33
OŠ Selnica	86	160	246
OŠ Selnica, PŠ Zebanec	55	-	55
OŠ Strahoninec	151	174	325
OŠ „I. G. Kovačića“ Sveti Juraj na Bregu	141	234	375
OŠ „I. G. Kovačića“ Sveti Juraj na Bregu, PŠ Zasadbreg	50	-	50
OŠ Sveti Martin na Muri	99	109	208
OŠ „Petar Zrinski“ Šenkovec	124	213	337
OŠ Štrigova	55	120	175
OŠ Štrigova, PŠ Prekopa	6	-	6
OŠ Štrigova, PŠ Stanetinec	14	-	14
OŠ Štrigova, PŠ Železna Gora	19	-	19
UKUPNO:	1 389	1 654	3 043

Izvor: podaci Upravnog odjela za obrazovanje, kulturu i sport Međimurske županije

1.3.6.3. Srednjoškolsko obrazovanje, visokoškolsko obrazovanje, cjeloživotno učenje

Na području LAG-a ne postoji srednja škola. Učenici putuju uglavnom u Čakovec, a u manjoj mjeri u Varaždin, ali i u srednje škole u Sloveniju (Općina Štrigova).

Područje LAG-a nema ustanovu koja bi pružala mogućnost za visoko obrazovanje, no u neposrednoj blizini (do 20ak kilometara udaljenosti) postoji nekoliko visokoobrazovnih institucija različitih profila na kojima mladi mogu nastaviti školovanje. Ipak, najveći broj mladih gravitira prema Zagrebu i drugim većim obrazovnim središtima.

Nema sustavnog praćenja podataka o postotku učenika koji upisuju fakultete i visoke škole po završetku srednjoškolskog obrazovanja. Jednim dijelom ovi podaci su poznati općinama kroz zahtjeve za stipendiranjem koje provodi većina općina u LAG-u (izuzev Gornjeg Mihaljevca i Selnice). Sredstva za stipendiranje se u većini općina smanjuju u zadnje tri godine, a najviše sredstava za stipendiranje studenata izdvaja ujedno i najveća općina u LAG-u, općina Nedelišće (ukupno 339.100,00 kn).

Na području LAG-a dostupni su informatički tečajevi za sve dobne skupine koje provodi

udruga MIS iz Strahoninca, kao i neformalne edukacije na različite teme, najčešće u organizaciji civilnog sektora.

Problemi	Potrebe
<ol style="list-style-type: none"> 1. neadekvatni prostori škola i vrtića 2. nepostojanje jaslica u okviru postojećih vrtića 3. dvosmjenska nastava 4. nedostatak razvojnih sportskih programa u sustavu školstva 	<ol style="list-style-type: none"> 1. obnova, dogradnja i/ili opremanje škola i vrtića 2. proširenje vrtića u svrhu otvaranja jaslica 3. proširenje postojećih škola za potrebe uvođenja jednosmjenske nastave 4. uvođenje dodatnih adekvatnih sportskih programa

SWOT analiza „LAG-a Međimurski doli i bregi“

Snage (Strengths)	Slabosti (Weaknesses)
<p>Poljoprivreda</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobri pedoklimatski uvjeti za razvoj poljoprivredne proizvodnje (voćarstvo, vinogradarstvo, cvjećarstvo, povrtlarstvo itd.) - tradicija bavljenja poljoprivrednom proizvodnjom - razvijena moderna voćarska proizvodnja - proizvodnja visokokvalitetnih vina - mlade generacije koje preuzimaju obiteljska gospodarstva - raznolikost poljoprivrednih proizvoda koji upotpunjavaju turističku ponudu 	<p>Poljoprivreda</p> <ul style="list-style-type: none"> - usitnjenost i rascjepkanost poljoprivrednog zemljišta - nedostatak interesa za udruživanjem i zajedničkim nastupom na tržištu - niska konkurentnost malih poljoprivrednih gospodarstava uslijed nedostatka financijskih sredstava i nedostatka znanja za uvođenje novih tehnologija i standarda u proizvodnji - nedostatak distributivnih centara - nedovoljna spremnost za korištenje EU sredstava - nelegalizirani objekti - postojeća visoka kreditna zaduženost
<p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - snažna tradicija poduzetništva i obrtništva - velik broj malih i srednjih poduzeća i obrta - razvijena i konkurentna prerađivačka industrija i proizvodno obrtništvo - rast vanjsko-trgovinske razmjene - postojanje poslovnih i gospodarskih zona – preduvjet u daljnjem razvoju malog poduzetništva i obrtništva - prisutnost nekoliko stranih ulagača sa značajnim brojem zaposlenika i složenim krajnjim proizvodima povoljan geostrateški položaj za pristup tržištima u okruženju 	<p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - nedovoljna iskorištenost pojedinih poduzetničkih zona uslijed infrastrukturne neopremljenosti - nizak prosjek plaća u odnosu na nacionalni prosjek - rast nezaposlenosti - slabo gospodarsko-interesno udruživanje poduzetnika i obrtnika (klaster, zadruga) - nedostatak koordinacije i inicijativa između javnog i privatnog sektora - slaba konkurentnost malih i srednjih poduzeća i obrta - nedostatak lokalnih poticaja za privlačenje stranih ulagača

Snage (Strengths)	Slabosti (Weaknesses)
<p>Komunalna infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobar geoprometni položaj i povezanost s važnim međunarodnim pravicima - visok stupanj izgrađenosti osnovne komunalne infrastrukture (struja, voda, plin) - visok stupanj pokrivenosti telekomunikacijskom mrežom - postojanje vodocrpilišta na području LAG-a 	<p>Komunalna infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> - neizgrađen sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u većini naselja LAG-a - premalo pješačkih i biciklističkih staza što umanjuje sigurnost u prometu - neodržavana/nekvalitetna prometna infrastruktura - nepostojanje funkcionalnog javnog prijevoza - preopterećenost prometnica kroz naselja
<p>Kulturna, povijesna i prirodna baština, okoliš</p> <ul style="list-style-type: none"> - značajan broj kulturnih i povijesnih spomenika kao potencijal za razvoj turizma - sačuvana autentična „živa“ kulturna baština (manifestacije, folklor, običaji) - raznolikost krajolika na malom području - značajan broj ekološki važnih područja sa zaštićenim divljim svojstama i stanišnim tipovima 	<p>Kulturna, povijesna i prirodna baština, okoliš</p> <ul style="list-style-type: none"> - nedostatak financijskih sredstava za održavanje kulturne, povijesne i prirodne baštine - onečišćenje i degradacija tla uporabom kemijskih sredstava prilikom bavljenja poljoprivredom - postojanje nesaniranih ilegalnih odlagališta smeća - narušavanje krajolika zbog ilegalna gradnje uz rijeku Dravu

Snage (Strengths)	Slabosti (Weaknesses)
<p>Turizam</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvalitetna postojeća turistička ponuda (Toplice Sv. Martin, Vinska cesta, Cesta tradicije) - potencijali seoskog turizma prepoznati od strane privatnog sektora - dobro razvijena infrastruktura za razvoj sportsko-rekreativnog turizma - enogastronomska ponuda 	<p>Turizam</p> <ul style="list-style-type: none"> - neobjedinjena turistička ponuda, slaba međusobna povezanost turističkih subjekata - nedovoljna ciljana promocija kraja kao turističke destinacije - nedostatak odgovarajućih stručnih kadrova u turizmu - nedostatak smještajnih kapaciteta pojedinih kategorija (Sobe na seljačkom domaćinstvu) - nedovoljno iskorišten potencijal povijesne i kulturne baštine za razvoj kulturnog i vjerskog turizma
<p>Demografija, školstvo i društvena infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozitivan prirodni prirast i vitalni indeks - visok postotak stanovništva u radno aktivnoj dobi - djelovanje velikog broja udruga – aktivni civilni sektor - dostupnost sportskih sadržaja - uspostavljeni centri izvrsnosti (OŠ Nedelišće, OŠ Strahoninec, OŠ Šenkovec) 	<p>Demografija, školstvo i društvena infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> - opadanje broja stanovnika uslijed migracija - slab povratak mladih nakon završenog školovanja u drugim gradovima - neadekvatna obrazovana struktura – visok udio osoba bez završene OŠ ili samo sa završenom OŠ - neravnomjerno razvijena i održavana društvena infrastruktura; dječji vrtići, dječja igrališta, igrališta, školske sportske dvorane, prostori za primarnu zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb - nedostatni prostorni kapaciteti za provođenje jednosmjenske nastave u osnovnim školama; ne postoji program produženog boravka u školama - nezadovoljavajuća pokrivenost stručnim timovima u većini OŠ (psiholog, defektolog, logoped, pedagog) - spora integracija Roma u društvo

Prilike (Opportunities)	Prijetnje(Threats)
<p>Poljoprivreda</p> <ul style="list-style-type: none"> - povećanje potražnje za autohtonim proizvodima i proizvodima zaštićenog porijekla - trend povećanja potražnje za hranom iz organskog uzgoja - umrežavanje na nacionalnoj i internacionalnoj razini (zajednički projekti, <i>razmjena znanja i iskustava</i>) - porast prilika za korištenjem sredstava iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj 	<p>Poljoprivreda</p> <ul style="list-style-type: none"> - jaka konkurencija na poljoprivrednom tržištu EU - tržište i potrošači EU koji zahtijevaju visoke standarde i nove tehnologije u proizvodnji koje polj. nisu u potpunosti u stanju ispuniti - složenost procedura za korištenje EU sredstava - kompleksno EU zakonodavstvo - povećani financijski izdaci (ulaganja) s ciljem dostizanja standarda zajednice - klimatske promjene uslijed kojih su češće elementarne nepogode (suša, tuča)
<p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - korištenje poticajnih mjera za razvoj poduzetništva i povećanje izvoza na nacionalnoj razini - očekivano poboljšanje poslovnog i investicijskog okruženja RH - otvaranje novih prilika za prekograničnu suradnju - poboljšanje uvjeta i prilika za privlačenje stranih ulagača nakon ulaska u EU vanjskih - otvaranje natječaja za financiranje poduzetničkih projekata kroz strukturne fondove EU 	<p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - velika konkurencija stranih tvrtki na EU tržištu - konkurencija u tradicionalnim industrijama (tekstilna, obućarska) iz istočnih zemalja - globalna gospodarska kriza koja ugrožava prije svega male poduzetnike - otvaranje tržišta rada ulaskom u EU - odlazak mladih visokoobrazovanih stručnjaka
<p>Komunalna infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> - otvaranje novih mogućnosti za financiranje izgradnje komunalne infrastrukture iz EU fondova - intenziviranje inicijativa za razvoj integriranog putničkog prijevoza 	<p>Komunalna infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> - neodgovarajući međunarodni sustav obrane od poplave - povećanje broja osobnih vozila uslijed očekivanog pada cijena ulaskom u RH u EU
<p>Kulturna, povijesna i prirodna baština, okoliš</p> <ul style="list-style-type: none"> - trend porasta potražnje za turističkim sadržajima koji uključuju kulturnu, povijesnu i prirodnu baštinu - razvoj i dostupnost tehnologije za interaktivnu prezentaciju kulturne i povijesne baštine - mogućnost korištenja EU fondova za obnovu i očuvanje kulturne baštine i zaštitu prirodne baštine 	<p>Kulturna, povijesna i prirodna baština, okoliš</p> <ul style="list-style-type: none"> - proračunska ograničenja stavljaju po strani financiranje velikih programa s područja kulturno - povijesne i prirodne baštine - onečišćenja okoliša koje dolazi iz susjednih regija i zemalja

Prilike (Opportunities)	Prijetnje(Threats)
<p>Turizam</p> <ul style="list-style-type: none"> - EU fondovi za razvoj kontinentalnog turizma - povećani broj turista iz EU - tranzitni turizam - poticanje selektivnih oblika turizma od strane EU - integriranje u međunarodnu turističku ponudu 	<p>Turizam</p> <ul style="list-style-type: none"> - nedovoljno iskorištavanje turističkog potencijala kontinentalnog turizma Hrvatske - konkurencija kontinentalnog turizma susjednih regija - visoki zahtjevi stranih gostiju za standardima i kvalitetom usluge
<p>Demografija, školstvo i društvena infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> - otvaranje novih prilika za prekograničnu suradnju u rješavanju srodne problematike i kandidiranju projekata na EU izvore financiranja - korištenje strukturnih fondova za gradnju i obnovu društvene infrastrukture - povećane mogućnosti za mobilnost radne snage i studenata 	<p>Demografija, školstvo i društvena infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> - administrativne prepreke i sporost birokracije - centralizacija financiranja javnih potreba - proračunska ograničenja za razvojne projekte - nedovoljna fleksibilnost obrazovnog sustava

Koncept vizije i dugoročnih ciljeva
te prioriteta i mjera
lokalne akcijske grupe Međimurski doli i bregi

Na radionicama procesa strateškog planiranja i izrade lokalne razvojne strategije LAG-a Međimurski doli i bregi, sudionici procesa planiranja putem anketnih upitnika i usmenih prijedloga izrazili su svoje viđenje i ocjenu sadašnjeg stanja i viđenje budućnosti kakvu želimo imati na objedinjenom području LAG-a Međimurski doli i bregi. Iz svih tih izraženih i prikupljenih stavova proizlazi tekst vizije kao izjava o stanju željene budućnosti, zatim dugoročni ciljevi koje je potrebno ostvariti, te prioriteta kojima će se ostvarivati ciljevi kao i mjere i aktivnosti kojima će se ostvarivati prioriteta, a time i dugoročni ciljevi i vizija.

1. Prijedlog teksta vizije

Iz prethodno navedenih prikupljenih pismenih i usmenih informacija sudionika strateškog planiranja proizlazi da se budućnost prostora LAG-a sagledava kao zajednica zadovoljnih ljudi, koji su svojim zajedničkim naporima unaprijedili poduzetništvo, poljoprivredu i turizam i istovremeno očuvali okoliš, te kulturne i tradicijske vrijednosti, čime su stvorili materijalnu bazu za idealno mjesto kvalitetnog življenja, sebi i budućim generacijama.

Stoga se sažeto vizija može izraziti slijedećim tekstom;

LAG Međimurski doli i bregi u budućnosti je zajednica zadovoljnih ljudi koji su zajedničkim naporima unaprijedili poduzetništvo, poljoprivredu i turizam, očuvali okoliš, kulturne vrijednosti i tradicije i tako stvorili idealno mjesto za život i rad sebi i budućim generacijama.

2. Koncept utvrđivanja dugoročnih ciljeva

Iz suštine sadržaja i teksta vizije, proizlaze dugoročni ciljevi. Da bi se moglo ostvariti idealno mjesto za život i zadovoljstvo svih ljudi, potrebno je prije svega, ostvariti dobru materijalnu osnovu, a to znači visoki stupanj razvijenosti gospodarskih aktivnosti (poduzetništvo, poljoprivreda i turizam)

Prema mišljenju sudionika procesa strateškog planiranja to je dugoročni cilj koji mora obuhvatiti ostvarivanje svih uvjeta za tzv. održivi i za područje LAG-a prihvatljiv razvoj.

Stoga taj cilj mora uključivati u prioritete ne samo direktne gospodarske aktivnosti već i prioritete zaštite prirodne i društvene, te korištenje suvremenih tehnologija i alternativnih i prirodnih resursa na prostoru LAG-a.

Za ostvarivanje kvalitetnog življenja, što je poanta u viziji i za visoki nivo razvijenosti gospodarskih aktivnosti, nužan je preduvjet kvalitetnog upravljanja lokalnom razvojnom strategijom, a što se može postići samo dobrom suradnjom i partnerstvom te međusobnim razumijevanjem i uvažavanjem sudionika u svim sektorima življenja (javnog, civilnog i gospodarskog). Stoga se kao jedan od dugoročnih ciljeva postavlja i ostvarivanje tog preduvjeta, tj suradnje kao temelja upravljanjem provedbe lokalne razvojne strategije Lag-a.

Iz prethodno prikazanog proizlaze tri dugoročna cilja ;

1. Održivi razvoj
2. Kvalitetno življenje
3. Suradnja kao temelj upravljanja razvojem

Kratki opis ciljeva

Ad 1. Održivi razvoj

Cilj održivi razvoj objedinjuje tri bitne komponente gospodarskog sektora na području Lag-a; a to su : malo i srednje poduzetništvo u općenitom smislu i specifične djelatnosti poljoprivrede i turizma. Djelatnost poljoprivrede obuhvaća primarnu proizvodnju i preradu poljoprivrednih proizvoda. Turizam je svakako nezaobilazna djelatnost za kvalitetan razvoj određenog prostora tim više što je to djelatnost u koju se može uključiti široki spektar fizičkih osoba i poslovnih organizacija. Da bi se osiguralo djelovanje gospodarstva u uvjetima poštivanja svih nacionalnih i EU standarda, nužno je poštivanje svih oblika zaštite prirodnog i društvenog okruženja, te očuvanje prirodnog i kulturno povijesnog naslijeđa uključujući i tradicijske vrijednosti

Za kvalitetan gospodarski razvoj, posebno su korisne razvojne inicijative uvođenja novih proizvoda, novih tehnologija, novog zapošljavanja i korištenja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti

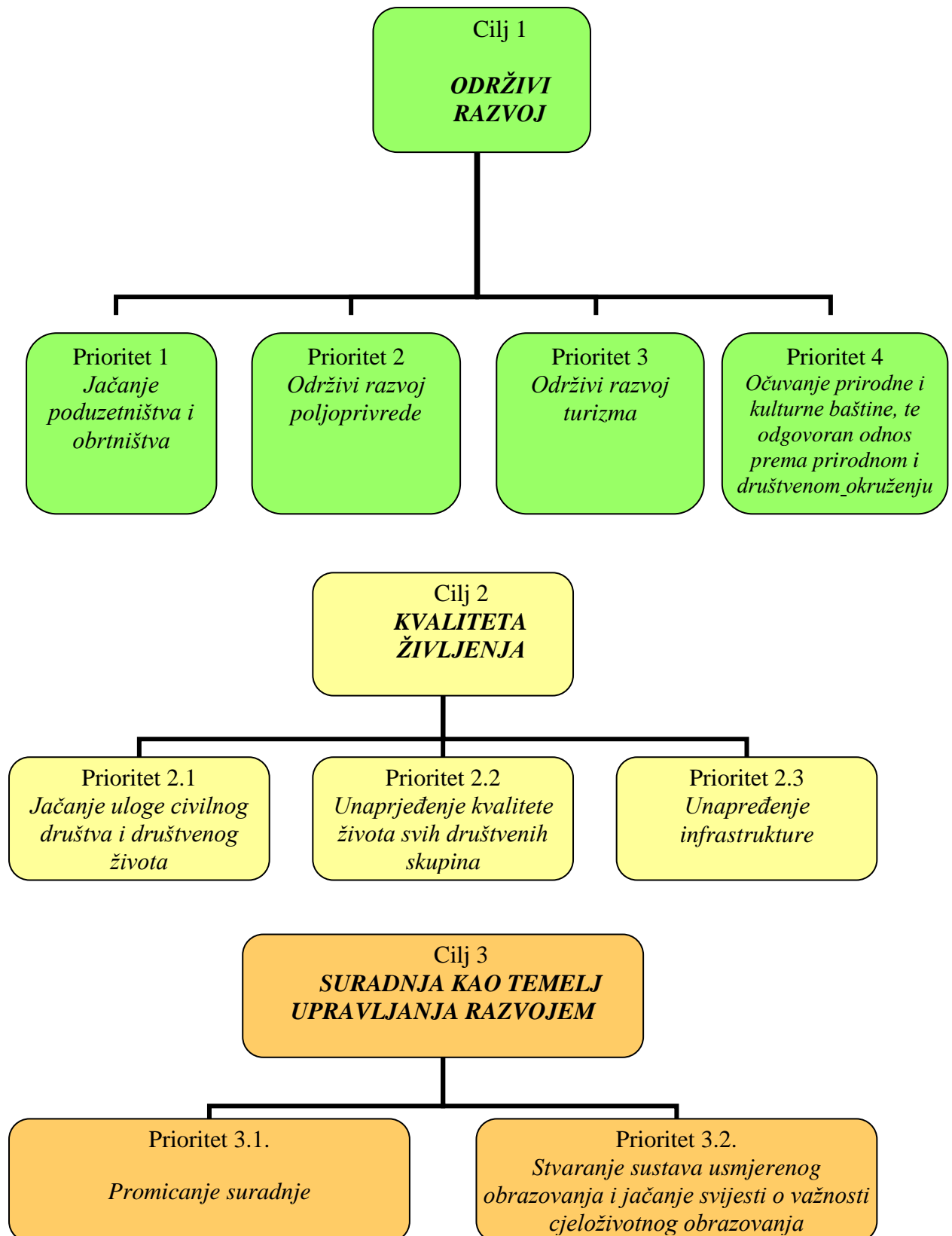
Ad 2. Kvalitetno življenje

Poanta vizije odnosno željene budućnosti je visoki nivo kvalitete življenja na čitavom prostoru Lag-a .Stoga je formiran poseban dugoročni cilj kvalitete života. Ovaj cilj obuhvaća prioritete koji osiguravaju značajniju ulogu civilnih društava i društvenog života, zatim podizanje kvalitete života društvenim skupinama s posebnim potrebama i unapređenje komunalne i društvene infrastrukture, bez koje je nezamisliv kvalitetan život stanovništva. Komunalna infrastruktura je nužno potrebna i za razvoj gospodarstva, ali je taj prioritet svrstan u cilj kvalitetnog življenja iz razloga što je to bitniji preduvjet za životne potrebe stanovništva.

Ad3. Suradnja kao temelj upravljanja razvojem

Želimo li da se ciljevi 1 i 2 kvalitetno ostvaruju , mora se ostvarivati kvalitetno upravljanje prostorom i ostvarivanjem i provedbom lokalne razvojne strategije, a tome je opet preduvjet visoki stupanj i kvalitetna suradnja, koja uključuje sve žitelje prostora Lag-a i sve organizacije, javne, civilne i gospodarske . Ta suradnja mora se odvijati interno i međusektorski, kao i sa bližim i širim okruženjem prostora Lag-a. Promocija i ostvarivanje suradnje je uostalom i polazište LEADER principa i stvaranja partnerstva između svih sektora življenja na nekom prostoru.

Shematski prikaz ciljeva i pripadajućih prioriteta

3. Prioriteti, mjere i aktivnosti

Iz tekstova ključnih riječi za formiranje vizije i dugoročnih ciljeva proizlaze ne samo vizija i dugoročni ciljevi već i prioriteti.

Cilj 1 ODRŽIVI RAZVOJ		
PRIORITETI	MJERE	AKTIVNOSTI
<p><u>1.1. Jačanje poduzetništva i obrtništva</u></p>	<p>1.1.1. Održivi i uravnoteženi razvoj poduzetništva i obrtništva</p> <p>1.1.2. Poticanje očuvanja tradicijskih zanatskih obrta</p> <p>1.1.3. Jačanje poduzetničke klime i poduzetničke infrastrukture</p> <p>1.1.4. Privlačenje investitora</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Donošenje akcijskog plana za uravnoteženi razvoj poduzetništva i obrtništva - Edukacija i obrazovanje poduzetnika i obrtnika – putem udruženja (radionice, seminari, informiranje) - Poticanje projekata koji stvaraju nove proizvode i usluge, koriste nove tehnologije, te ostvaraju novo zapošljavanje. - Jačanje primjene standarda i normizacije u proizvodnim procesima - Promicanje projekata na bazi korištenja energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije - Poticanje poslovnih subjekata na humanitarni i ekološki doprinos lokalnoj zajednici - Poticanje poslovnih subjekata za ulaganjem u mladu, obrazovanu radnu snagu – stipendiranje - Podizanje svijesti o potrebi očuvanja tradicijskih zanata i obrta, te djelatnosti u domaćoj radinosti - MESAP kao sajmenu instituciju podići na još višu razinu međunarodnog sajma, - Pokretanje više manjih sajmenih manifestacija sa svrhom prezentacije proizvodno-uslužnih postignuća gospodarskog i civilnog sektora - Stavljanje u funkciju poduzetničkih zona komunalnim opremanjem i izgradnjom poslovnih objekata - Utjecati na smanjenje komunalnog doprinosa - Osposobljavanje kadra za rad s potencijalnim investitorima - Upoznavanje potencijalnih investitorima s uvjetima i mogućnostima ulaganja na području Lag-a - Promidžba kapaciteta poslovnih zona - Sudjelovanje poduzetnika na inozemnim sajmovima

Cilj 1 ODRŽIVI RAZVOJ

PRIORITETI	MJERE	AKTIVNOSTI
<p><u>1.2. Održivi razvoj poljoprivrede</u></p>	<p>1.2.1. Razvoj suvremenih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava</p> <p>1.2.2. Daljnje jačanje poljoprivrede, vinogradarstva i voćarstva kroz povezivanje poljoprivrednih gospodarstava</p> <p>1.2.3. Razvoj integrirane i ekološke poljoprivrede</p> <p>1.2.4. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije u poljoprivrednoj proizvodnji</p> <p>1.2.5. Uspostavljanje poljoprivredne infrastrukture</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Poticanje mlađih generacija za ostanak na poljoprivrednim gospodarstvima - Poticanje uvođenja novih tehnologija u poljoprivrednoj proizvodnji - Poticanje poljoprivrednika na prerađivačku djelatnost - Edukacija poduzetnika u poljoprivredi, prvenstveno na temu višestruke sukladnosti - Edukacija poduzetnika u poljoprivredi na temu primjene novih tehnologija, standarda kvalitete i zaštitu okoline - Osnivanje udruženja za područje LAG-a - Podrška i usmjeravanje poljoprivrednih gospodarstava u njihovom razvoju - Organiziranje zajedničkog marketinga i plasmana proizvoda na tržište - Zaštita i promocija autohtonih proizvoda u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi - Jačanje primjene nacionalnih i EU standarda zaštite okoliša i kvalitete u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji i preradi poljoprivrednih proizvoda - Podizanje svijesti i promicanje ekološke proizvodnje - Podizanje svijesti o mogućnostima poljoprivrednog gospodarenja unutar zaštitnih zona vodocrpilišta - Edukacija o mogućnostima korištenja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti u poljoprivrednoj proizvodnji - Podizanje svijesti o korištenju obnovljivih izvora energije u poljoprivrednoj proizvodnji - Stvaranje uvjeta za uspostavu poljoprivrednih zona - Uređivanje nerazvrstanih cesta u poljoprivrednim zonama

Cilj 1 ODRŽIVI RAZVOJ

PRIORITETI	MJERE	AKTIVNOSTI
<p><u>1.3. Održivi razvoj turizma</u></p>	<p>1.3.1. Umrežavanje turističke ponude i kreiranje novih turističkih proizvoda</p> <p>1.3.2. Razvoj zajedničke turističke promocije</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Potaknuti zaštitu i promociju autohtone gastronomije i kvalitetnih vina te ih uvrstiti u turističku ponudu - Koristiti očuvanu turističku atrakcijsku osnovu - prirodne i kulturne vrijednosti te tradicijske obrte, sačuvanu povijesnu i graditeljsku baštinu - Uključivanje sportske rekreacije u turističku ponudu - Promovirati i unaprijediti vjerski turizam - Jačanje i promocija specifičnih turističkih proizvoda - „Ceste tradicije“, „Vinske ceste“, ogledni „Međimurski grunt“ u cilju obogaćivanja turističke ponude - Brendiranje manifestacija i obilježavanje kulturno povijesnih tradicija - U području turizma umrežiti kompletnu turističku ponudu - Usmeravanje poljoprivrednih gospodarstava u razvoj turističkih proizvoda i usluga - Iskoristiti dobar geografski položaj - blizina susjednih zemalja kojima trebamo postati poželjna turistička destinacija - Razvoj brenda „Gornje Međimurje“ (Slika organizirane sredine sa poštenim, radišnim, zadovoljnim i gostoljubivim stanovnicima; Mjesto skladno za život obitelji, briga za djecu i mladež i društveno bogatog sadržaja; Lijepo, sređeno, visoka kvaliteta življenja, uzorna sredina) - Jačanje suradnje turističkih zajednica - Edukacija stručnog kadar u turizmu - Kreiranje turističkih programa za različite interesne skupine turista - Izrada promocijskog materijala turističke ponude na prostoru Lag-a

Cilj 1 ODRŽIVI RAZVOJ

PRIORITETI	MJERE	AKTIVNOSTI
<p><u>1.4. Očuvanje prirodne i kulturne baštine i odgovoran odnos prema prirodnom i društvenom okruženju</u></p>	<p>1.4.1. Očuvanje kulturne i povijesne baštine</p> <p>1.4.2. Zaštita šuma i prirodnih riječnih tokova</p> <p>1.4.3. Čisti okoliš za kvalitetan život u sredini</p> <p>1.4.4. Očuvanje visoke kakvoće pitke vode</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podizanje svijesti o važnosti očuvanja kulturne i povijesne baštine - Očuvanje materijalne i nematerijalne kulturne, povijesne i graditeljske baštine - Zaštita područja Natura 2001. Mura-Drava, te Regionalnog parka Mura-Drava - Revitalizacija potoka i očuvanje bioraznolikosti (Trnava) - Promoviranje „prijateljskog odnosa s prirodom“ - Provedba programa i projekata zaštite i očuvanja okoliša (Zelena agenda, akcije čišćenja) - Aktivna zaštita vodocrpilišta Nedelišće

Cilj 2 KVALITETA ŽIVLJENJA

PRIORITETI	MJERE	AKTIVNOSTI
<p><u>2.1. Jačanje uloge civilnog društva i podizanje kvalitete društvenog života</u></p>	<p>2.1.1. Podrška udrugama u provođenju njihovih aktivnosti</p> <p>2.1.2. Promicanje važnosti uloge civilnog sektora u podizanju kvalitete društvenog života</p> <p>2.1.3. Stvaranje okvira za socijalno poduzetništvo</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Poticanje mlađih generacija za ostanak na poljoprivrednim gospodarstvima - Poticanje uvođenja novih tehnologija u poljoprivrednoj proizvodnji - Poticanje poljoprivrednika na prerađivačku djelatnost - Edukacija poduzetnika u poljoprivredi, prvenstveno na temu višestruke sukladnosti - Edukacija poduzetnika u poljoprivredi na temu primjene novih tehnologija, standarda kvalitete i zaštitu okoline - Osnivanje udruženja za područje LAG-a - Podrška i usmjeravanje poljoprivrednih gospodarstava u njihovom razvoju - Organiziranje zajedničkog marketinga i plasmana proizvoda na tržište - Zaštita i promocija autohtonih proizvoda u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi - Jačanje primjene nacionalnih i EU standarda zaštite okoliša i kvalitete u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji i preradi poljoprivrednih proizvoda - Podizanje svijesti i promicanje ekološke proizvodnje - Podizanje svijesti o mogućnostima poljoprivrednog gospodarenja unutar zaštitnih zona vodocrpilišta - Edukacija o mogućnostima korištenja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti u poljoprivrednoj proizvodnji - Podizanje svijesti o korištenju obnovljivih izvora energije u poljoprivrednoj proizvodnji - Stvaranje uvjeta za uspostavu poljoprivrednih zona - Uređivanje nerazvrstanih cesta u poljoprivrednim zonama

Cilj 2 KVALITETA ŽIVLJENJA

PRIORITETI	MJERE	AKTIVNOSTI
<p><u>2.2. Unaprjeđenje kvalitete života svih društvenih skupina</u></p>	<p>2.2.1. Briga o djeci i mladima</p> <p>2.2.2. Promicanje sporta i rekreacije</p> <p>2.2.3. Unaprjeđenje preventivne zdravstvene zaštite</p> <p>2.2.4. Briga o starijim i nemoćnima</p> <p>2.2.5. Omogućiti dostojan život razvojačenih hrvatskih branitelja</p> <p>2.2.6. Uspješna integracija romske nacionalne manjine u društvo</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Korištenje stručnih suradnika za rad s djecom i mladima - Povećanje prostornih uvjeta za rad i provođenje aktivnosti sa djecom i mladima - Stvaranje programa rekreacije - Promicanje rekreativnog biciklizma - Briga o ženskom zdravlju i preventivi i edukacija žena na različitim područjima zdravstvene zaštite - Edukacija o sprečavanju štetnih ovisnosti - Poticanje na rekreativne aktivnosti u prevenciji bolesti - Izrada programa dnevnog boravka za starije osobe - Osmišljavanje programa sveobuhvatne palijativne skrbi - Uklanjanje fizičkih barijera za invalidne osobe - Poticati poduzetnike na zapošljavanje branitelja - Podići razinu zdravstvene zaštite PTPS osoba-branitelja (psihijatrijska pomoć) - Proširenje programa pred školskog odgoja za djecu romske nacionalnosti - Izvođenje edukativnih programa za romsko stanovništvo o odgoju djece i mladeži i o integraciji Roma u društvene tokove - Razvijanje specifičnih i autohtonih proizvodnji romskog naroda

Cilj 2 KVALITETA ŽIVLJENJA

PRIORITETI	MJERE	AKTIVNOSTI
<p><u>2.3. Unapređenje infrastrukture</u></p>	<p>2.3.1. Kvalitetna i dobro održavana mreža društvene infrastrukture</p> <p>2.3.2. Izgradnja i modernizacija komunalne infrastrukture</p> <p>2.3.3. Osiguranje uvjeta razvoj sporta i rekreacije</p> <p>2.3.4. Uređenje i održavanje javnih površina</p> <p>2.3.5. Poticanje energetske učinkovitosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Izraditi program uređenja dječjih igrališta - Stalna briga za objekte od općeg društvenog značaja (vrtići, škole, dvorane i prostori za mlade) - Ustrojiti kvalitetnu mrežu zdravstvenih ambulanti - Poticati i stvarati uvjete za gradnju domova za starije i nemoćne - Pojačati uređenje i održavanje društvenih domova, sa svrhom omogućavanja bolje iskorisćenosti - Izgradnja obilaznica zbog smanjenja gustoće prometa u naseljima - Urediti i modernizirati ceste za sigurniji promet - Uređenje pješačkih i biciklističkih staza u svim naseljima - Stalna obnova i održavanje nerazvrstanih cesta - Izgradnja kanalizacije u svim naseljima - izgradnja sportskih parkova i dvorana - Povezivanja i druženje djece i stanovništva kroz sportske kampove - uređene biciklističkih staza - Uređenje parkova, šetnica, te zelenih površina u naseljima - Educirati stanovništvo o modelima primjene energetske učinkovitosti - Poticanje izgradnje štedne javne rasvjete u naseljima

Cilj 3 SURADNJA KAO TEMELJEN UPRAVLJANJA RAZVOJEM

PRIORITETI	MJERE	AKTIVNOSTI
<p><u>3.1. Promicanje suradnje</u></p>	<p>3.1.1. Sektorska i međusektorska suradnja</p> <p>3.1.2. Suradnja sa LAG-ovima, udruženjima i inicijativama</p> <p>3.1.3. Unapređenje sustava informiranja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uključivanje šireg kruga stanovništva u rad civilnih udruga - Umrežavanje udruga - Poticanje zajedničke politike općina na područja LAG-a o ukupnom razvoju - Jačanje komunikacije među članovima LAG-a o zajedničkim projektima - Jačanje suradnje civilnog i gospodarskog sektora s javnom administracijom - Stvaranje partnerstva s drugim LAG-ovima na projektima istovjetnih potreba i interesa - Uključivanje u mreže za ruralni razvoj - Jačanje suradnje sa međunarodnim udruženjima i inicijativama - Stvaranje sustava informiranost sudionika svih sektora o razvojnim mogućnostima i programima na području LAG-a, te o potencijalnim izvorima sufinanciranja za projekte koji su sukladni ciljevima i prioritetima iz lokalne razvojne strategije - Sustavno unapređenje sustava informiranja - Stalna dostupnost informacija o procesu provedbe lokalne razvojne strategije
<p><u>3.2. Stvaranje sustava usmjerenog obrazovanja i jačanje svijesti o važnosti cijelo životnog obrazovanja</u></p>	<p>3.2.1. Briga za kvalitetan predškolski odgoj i osnovnoškolsko obrazovanje</p> <p>3.2.2. Poticanje neformalnog obrazovanja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Briga za razvoj programa predškolskog odgoja - Uvođenje šaha u škole kao izbornog predmeta - Stvaranje uvjete za jednosmjensku nastavu u školama - Podizanje svijesti o potrebi cjeloživotnog obrazovanja. - održavanje edukativnih programa i seminara za sve strukture društva o modelima uključivanja stanovništva u razvojne procese Lag-a (jačanje razvojnih kapaciteta društva

Procedura donošenja odluka uključujući proceduru odabira projekata kojima će LAG izdati pismo preporuke i načine sprječavanja sukoba interesa

Lokalna akcijska grupa-LAG Međimurski doli i bregi (u nastavku LAG Md&b) ustrojiti će i voditi će Katalog projekata i projektnih ideja (u nastavku Katalog projekata) temeljem kojih će pružati informacije i potpore nositeljima projekata i projektnih ideja u njihovoj realizaciji. Prijedloge projekata i projektnih ideja u Katalog projekata mogu podnositi svi nositelji projekata i projektnih ideja sa sjedištem na području LAG Md&b bez obzira na članstvo.

Sa svrhom iskazivanja podrške projektima koji doprinose ostvarenju ciljeva iz Lokalne razvojne strategije LAG-a Md&b, LAG će davati pismo preporuke

Pismo preporuke koje će dati LAG Md&b nositelju projekta izdaje se temeljem ocjene projekta odnosno projektne ideje, a temeljem zahtjeva nositelja projekta. Ocjena projekta vrši se prema unaprijed definiranim kriterijima prema tabeli "Kriteriji za ocjenu projekata iz područja LAG-a Md&b za izdavanje pisma preporuke".

Ocjenu projekta utvrđuje stručno povjerenstvo koje bira Upravni odbor LAG-a Md&b, a članove povjerenstva čine predstavnici članova LAG Md&b, po jedan predstavnik iz svakog od 3 sektora (javni, gospodarski, civilni). U procesu ocjene projekta učestvuje i voditelj LAG-a u smislu pružanja informacija i koordinacije i vođenje procesa ocjene, ali bez prava glasa u donošenju odluke o vrijednosti pojedinog kriterija.

Procedura izdavanja pisma preporuke obuhvaća zaprimanje projektnog prijedloga sa zahtjevom za preporuku dostavljeno pismenim putem. Voditelj LAG –a Md&b pokreće postupak ocjene projekta, izrađuje zapisnik o ocjeni i predlaže predsjedniku LAG-a sazivanje Upravnog odbora koji sukladno statutu donosi konačnu odluku o ocjeni projekta i davanju pisma preporuke ili o odbijanju izdavanja pisma preporuke. Temeljem odluke Upravnog odbora, predsjednik LAG-a Md&b izdaje pismo preporuke.

Proces izdavanja preporuke od zaprimanja zahtjeva do izdavanja pisma preporuke može trajati najviše 30 dana.

Sa ciljem sprječavanja sukoba interesa, podnositelj zahtjeva za pismo preporuke, ne može biti član povjerenstva za ocjenu projekta, a također u slučaju da je podnositelj zahtjeva, član Upravnog odbora prilikom donošenja odluke upravnog odbora o izdavanju pisma preporuke nema pravo glasa.

Tabelom u nastavku predviđeni su kriteriji i vrednovanje kriterija temeljem kojih se vrše ocjene projekta i utvrđuje prihvatljivost projekta za izdavanje pisma preporuke. Pismo preporuke može dobiti onaj projekt koji je iz tabele kriterija ostvario najmanje 45 bodova.

„Kriteriji za ocjenu projekata iz područja LAG-a Md&b za izdavanje pisma preporuke“.

Kriterij	Opis kriterija i bodovi	Maksimalni broj bodova
Usklađenost projekta sa Strategijom LAG a	Projekt mora biti usklađen sa ciljevima i prioritetima LRS i doprinosti njihovom ostvarivanju; ako DA – 35 bodova, ako NE-0 bodova	35
Učinci projekta na održivi razvoj	Projekt pozitivno utječe na očuvanje prirodne i kulturne baštine i pozitivno utječe na prirodnu i društvenu okolinu ako je pozitivan utjecaj -10 bodova, neutralan utjecaj – 4 boda, negativan utjecaj – 0 bodova.	10
Doprinos novom zapošljavanju	Ako projekt ostvaruje 3 i više novo zaposlenika – 6 bodova, ako ostvaruje 2-3 novo zaposlenika – 4 boda, ako zapošljava samo 1 zaposlenika – 2 bod, ako nema novo zaposlenih – 0 bodova	6
Nositelji projekta žene i mladi	Ako je nositelj projekta osoba mlađa od 40 godina ili ako je nositelj projekta ženska osoba mlađa od 50 godina projekt ostvaruje 6 boda	6
Doprinos projekta kvaliteti življenja	Ako se ocjeni da projekt doprinosi kvaliteti življenja na području LAG-a ostvaruje - 6 bodova, ako NE – 0 bodova	6
Doprinos projekta suradnji	Ako projekt objedinjuje više sektorski aspekt (uključenost drugih sektora) ostvaruje slijedeće bodove; ako su uključena sva tri sektora - 8 bodova, ako su uključena 2 sektora- 4 boda, za samostalan projekt – 0 bodova	8
Projekt uključuje skupine s posebnim potrebama	Ako projekt tretira i doprinosi potrebama društvenih skupina s posebnim potrebama ostvaruje-8 boda, ako NE doprinosi – 0 bodova	8
Korištenje novih tehnologija	Ako projekt koristi nove tehnologije ostvaruje 8 bodova, a ako NE – 0 bodova	8
Novi proizvodi i usluge	Ako je rezultat projekta ostvarenje novih proizvoda ili usluga ostvaruje 8 bodova, a ako NE - 0 bodova	8
Energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije	Projekt koji doprinosi energetske učinkovitosti ili previđa korištenje alternativnih izvora energije ostvaruje 5 bodova, ako NE doprinosi ostvaruje 0 bodova	5
	Ukupno	100